

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cena: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5

Telefon interurban 113

Cena inseratov: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrti stran
Din 500.—, 1/2 strani Din 250.—,
1/4 str. Din 125.—. Maloogla-
si vsaka beseda Din 120.—

Sporazum med Vatikanom in italijansko državo.

Svetovni zgodovinski dogodek.

Mesca februarja so se odigrali ter se še bodo vršili v večnem mestu dogodki, kakoršnih ni bilo v tem mestu od l. 1870. Med Vatikanom — rimskim papežem, ki prebiva v tistem delu Rima, ki se imenuje Vatikan — in italijansko državo se je sklenil sporazum o rešitvi rimskega vprašanja in konkordat (pogodba) med vrhovnim poglavarjem katoliške Cerkve in predstavniki italijanske države. Rimsko vprašanje je vprašanje o svobodi in neodvisnosti vrhovnega poglavarja katoliške Cerkve, ki stoluje v Rimu. Do 1870 je bila najboljša jamstvo za neodvisnost papeža kot poglavarja vesoljne katoliške Cerkve cerkvena država, koje suvereni (neodvisni) vladar je bil papež. Od l. 1860 naprej je papež izgubljal kos za kosom svoje države, dokler mu niso naposled Piemontezi kot združitelji Italije l. 1870 vzeli tudi Rim. Da ohrani svojo neodvisnost, se je papež umaknil v Vatikan ter ga od tega časa ni več zapustil. Takrat je nastalo takozvano rimsko vprašanje, ki se je s sedanjo spravo med papežem in italijanskim kraljem, odnosno njegovim prvim ministrom Mussolinijem rešilo. Papež je s to doseženo spravo dobil vsaj majhen košček svoje nekdanje države — Vatikan z okolico — v tej državi pa bo on suvereni, od Italije neodvisni vladar. Poleg tega je tudi sklenjen konkordat z Italijo, v katerem so določene pravice katoliške Cerkve v tej državi.

Važnost te sprave, katero je kardinal Gasparri kot papežev državni tajnik v četrtek, 7. februarja, sporočil zastopnikom tujih držav pri Vatikanu in o njih svetovni javnosti, in katera je s podpisom pogodbe v ponedeljek, 11. februarja, postalo dejstvo, je ogromna. Njen pomen ni samo na cerkvenem po-

lju, marveč tudi na polju svetovne politike. V ostalem hočemo nekoliko orisati zgodovino cerkvene države ter dostaviti pregled razprave o rimskem vprašanju po svetovni vojni.

Italije, katero se ni hotelo dati podjarmiti od germanskih Langobardeov — gospodarjev severne Italije — in ki je tudi hrepenelo po politični osvoboditvi od vzhodno-rimskega cesarstva s sedežem v Konstantinoplu (Bizancu, Carigradu).

Suvereni vladar v svetnem oziru je postal rimski papež l. 754, ko je frankovski kralj Pipin, oče cesarja Karla Velikega, papežu Stefanu II. v posebni pogodbi podelil rimsko ozemlje s obsežnimi pokrajinami v srednji Italiji severovzhodno od Rima kot suvereno državo. Državno svojo posest so papeži tekom stoletij pomnožili, morali pa so voditi težke boje za posamezne pokrajine in za važnejša mesta. Za časa francoske revolucije je cerkveno državo zadel hud udarec. Francozi so leta 1789 v Rimu proglasili republiko ter papeža Pija VI. odpeljali kot ujetnika v Valence, kjer je naslednjega leta umrl. Njegov naslednik Pij VII. se je leta 1800 vrnil ter je zopet postal vladar v nekoliko zmanjšani državi. Napoleon Veliki pa je l. 1809 papežu odvzel državo, jo pro-

glasil kot del francoske države — papeža samega pa dal kot vjetnika odpeljati na Francosko v Fontainebleau (izgovori: Fontenblô). Mir, sklenjen na Dunaju leta 1815, je obnovil cerkveno državo.

Propad cerkvene države je pripravilo in dovršilo revolucionarno gibanje italijanskega nacionalizma, ki je hrepenel po zedinjeni Italiji ter jo je tudi dosegel. Vodstvo tega gibanja je prevzela severoitalijanska država Piemont ki je papežu početkom 2. polovice 19. stoletja odvzel pokrajino za pokrajino, mesto za mestom. Leta 1861 je ostala papežu samo petina njegovih dežel, a vendar pa je še vedno stoloval v Rimu, čeprav so Piemontezi že 21. marca 1861

Papež Pij XI.

Začetek cerkvene države sega daleč nazaj v krščansko starodavnost. Razvijala se je v večstoletnem razvoju ter je obstojala, še predno se je javila s političnimi dejanji. Že v prvih stoletjih, ko so še pagani sedeli na prestolu rimskih cesarjev, je rimska cerkev bila imejiteljica posestva in zemljišča. Ta posest je vedno bolj rastla, ko je cesar Konstantin Veliki z milanskim odlokom leta 313 dal katoliški Cerkvi svobodo. Za časa papeža Gregorja Velikega okoli leta 600 je rimska Cerkev bila največja posestnica v Italiji. Če prav rimski papež še ni bil suvereni (neodvisni) vladar, vendar je njegova politična veljava bila zelo velika. Bil je središče rimskega prebivalstva srednje

Papeževa mati.

proglasili kot glavno mesto nove zedinjene kraljevine Italije. Francoski cesar Napoleon III. je priznal kraljevino Italijo, vendar je svoje vojaštvo pustil v varstvo papeža v Rimu, dokler se ne bi papež sporazumel z zedinjeno Italijo. Ko je leta 1870 izbruhnila vojna med Nemčijo in Francijo ter je cesar Napoleon III. odpoklical francosko vojaško posadko, broječo 5000 mož, iz Rima, so piemonteški vojaki pod vodstvom generala Cadorna — očeta italijanskega vojskovodje v svetovni vojni — 20. septembra 1870 zavzeli Rim, in z njim je padel zadnji kos cerkvene države.

Cerkvena država je bila močno jamstvo za popolno neodvisnost rimskega papeža kot vrhovnega poglavarja vesoljne katoliške Cerkve. Iz teh razlogov je nastala in iz teh razlogov je obstala 1100 let. Ko je bila ta država cerkvi odvzeta, se je papež Pij IX. takoj umaknil v Vatikan, kjer je postal ujetnik, da je mogel biti neodvisni poglavar katoliške Cerkve. Papež je ostro protestiral proti ropu cerkvene države ter odklonil od italijanske države mu ponujeno odškodnino v letnem znesku 3,225.000 frankov — njegov protest so obnovili njegovi nasledniki, zlasti Leon XIII. in Pij X.

Da je tak položaj rimskega papeža za Cerkev trajno neznosen, se je jasno pokazalo osobito za časa svetovne vojne. Ko je Italija vstopila meseca maja 1915 na strani antante (Anglije in Francije) v svetovno vojno, je v popolnem nasprotstvu z določili italijanskega garancijskega (jamstvenega) zakona z dne 13. maja 1871 prisilila zastopnike držav pri Apostolski stolici v Vatikanu, da so zapustili Rim ter se nastanili v Švici. Tako je bilo občevanje med papežem

ter škofi in verniki osrednjih sil — to je Nemčije in Avstro-Ogrske — prekinjen, položaj rimskega papeža je bil negotov, odvisen od samovolje italijanske vlade, torej nedostojen za poglavarja katoliške Cerkve. Papež Benedikt XV. je proti temu odločno protestiral. Te razmere so v Berlinu in na Dunaju vzbudile gotove nade na rešitev rimskega vprašanja v smislu osrednjih sil, kakor da bi se dalo to vprašanje rešiti proti Italiji. Osobito na Dunaju so se te nade dalje časa vzdrževale. Še v zimi 1917-18, po italijanskem porazu pri Kobaridu in njemu sledišči zasedbi velikega dela Venecije se je nadvojvodinja Marija Jožefa, mati cesarja Karla, razgovarjala z znanim nemškim državnim poslancem Erzbergerjem o tem-le načrtu: papež naj zapusti Rim ter se naseli v Benetkah kot glavnem mestu nove cerkvene države, ki naj bi se ločila od Italije.

Izid svetovne vojne je svetu dokazal staro dejstvo, da se rimsko vprašanje ne da rešiti brez Italije, še manj proti Italiji. Prva štiri leta po koncu svetovne vojne se uradna Italija ni zavedala velikega pomena tega vprašanja, marveč so vse italijanske vlade, katerim so po vrsti načelovali Orlando, Nitti, Giolitti, Bonomi in Facta, nadaljevale staro italijansko politiko predvojne Italije. Z vstopom fašizma v italijansko vlad do 1. novembra 1922 se je stvar začela spreminjati v smeri sporazumevanja z Apostolsko stolico. Izpočetka je Mussolini se moral boriti proti ekstremnim (pretiranim) elementom v fašizmu, ki so izvrševali nasilja proti katoličanom. Po umor Matteottija (socialističnega poslanca) l. 1924 je nastopila kriza v fašizmu, katera je radikalne elemente v stranki potisnila v ozadje. Od l. 1925 je Mussolini začel povse drugo cerkveno politiko, to je, politiko bliževanja Cerkvi. njenim načelom in nje

Papežev oče.

nim zahtevam. Vlada je storila pozitivne ukrepe v prid katoliški veri: 1. ve-rouk se je vpeljal in pospeševal v šolah, osnovnih in srednjih, in tudi med vojaštvom; 2. križ se je vpostavljal v šole, bolnišnice in sodne dvorane; 3. duhovnikom so se plače povišale, mnogo duhovnikov je bilo imenovanih za občinske predstojnike ali njihove namestnike. Papeževi odposlanci: kardinal Merry del Val pri proslavi sv. Frančiška v Asisiju l. 1926 in kardinal Boggiano pri evharističnem kongresu v Bologni l. 1927, so bili od državnih oblasti in vojaštva nad vse slovesno sprejeti. Začeli so se zasebni razgovori med zastopniki fašizma in katoliškimi krogi o rešitvi rimskega vprašanja, to je, vprašanja rimskega papeža in njegove neodvisnosti. Ko se je 20. september — dan padca Rima v piemonteške roke — tudi l. 1927 slovesno obhajal od kraljevske italijanske Rima, je »Osservatore Romano« — poluradno glasilo Vatikanu, kakor se kratko imenuje Apostolica radi svojega stanovališča v Vatikanu — stopilo na plan

ter je 23. septembra poudarilo, da ima rimsko vprašanje mednarodni značaj. To naglašanje je fašistovske kroge hudo presenetilo, in to tembloj, ker je papeški državni tajnik kardinal Gasparri med vojno l. 1916 izjavil, da Vatikan za rešitev rimskega vprašanja ne želi posredovanja ino zemskega orožja. Dne 13. oktobra je vatičansko glasilo ugotovilo, da se mora cerkvena država, čeprav v malem obsegu, vpostaviti, naslednji dan pa je zopet poudarilo mednarodni značaj rimskega vprašanja ter je ugotovilo, da se papež ne more odpevati svojemu naddržavnemu stališču. Papež ne more vzeti politike ene države kot podlage za svoje sklepe. Papež ne more ter tudi nikdar ne bo postal domači kaplan ene države. Ta izjava je hudo razburila fa-

Papež v svoji pisarni.

histovske poglavarje. V uradnem listu fašistovske stranke »Foglio d'ordine« z dne 20. oktobra je izšla ugotovitev, da Italija ne more in noče odstopiti nobeden, še tako majhen kos svojega ozemlja za to, da se vpovstavi zahtevana cerkvena država, pa naj si bo še tako majhna.

S temi izjavami so bile javne razprave o tem vprašanju končane. Nadaljevali pa so se zasebni, poluradni in nazadnje uradni razgovori v največji tajnosti ter so se končali s tem, da se je napravil sporazum ter sklenil konkordat med Apostolsko stolico in italijansko državo.

V ponedeljek, 11. februarja, je bila v lateranski palači, kjer je od l. 314 do l. 1304 bil sedež papežev, ob dvanajsti uri

na slovesni način podpisana pogodba. Podpisala sta jo iz srebrnega tintnika z zlatima peresima, ki ju je darovala rimska občina, kardinal Gasparri kot zastopnik papeža in Mussolini kot zastopnik kralja. S to politično pogodbo kakor se izjavlja v uradnem poročilu, se je rešilo in odpravilo rimsko vprašanje, sklenil konkordat kot ureditev razmerja vere in Cerkve v Italiji, in sklenil se je tudi dogovor, ki končno urejuje finančne (denarne) odnošaje med sv. Stolico in Italijo. — Ko je bil podpis izvršen, so bogoslovci, ki so stali na desnem krilu dvorane, zapeli Tedeum, na levem krilu so fašisti zaklicali svoj: Eja, Eja, Alala. Nato je uradnik stopil pred vrata palače in razdelil tiskano poročilo. Opoldanski zvonovi so zadoneli, rimskega vprašanja ni bilo več.

Za verski pouk v šolah.

Šolsko vprašanje je velevažno vprašanje, smemo reči odločilno vprašanje za bodočnost naroda, pa tudi Cerkve. Tistemu duhu, ki se človeka polasti v mladih letih, ostane človek navadno zvest tudi v starejši dobi. Tisti moralni nazori, ki se jim je priučil mladenič, ostanejo tudi za njega merodajni kot moža in starca. Iz tega se vidi velik pomen vzgoje in šole. Papež Leon XIII. je zadel pravo, ko je izjavil, da je šola bojišče, na katerem se bo odločila bodočnost človeštva. Kakšna bo bodočnost, kakšni bodo posamezni ljudje in celi narodi, ali bodo krščanski ali nekrščanski, o tem pade odločitev v šoli.

Kar se dostaje ureditve šole v naši državi, so se o tem vodile dolgotrajne razprave. Predloženi so bili razni načrti, kojih pa nobeden dosedaj še ni obveljal. Ni nam treba biti žal, da dosedaj ni postal zakon nobeden teh načrtov o ureditvi šol, osobito osnovnih šol. Pri izdelavi teh načrtov so imeli glavno besedo ljudje, kojih nazori niso v skladu z našim krščanskim svetovnim nazorom. Ti ljudje ne mirujejo tudi v sedanjih razmerah, marveč rujejo naprej zoper verski pouk v šolah, osobito v srednjih šolah.

To dejstvo je bilo merodajno za zagrebškega nadškofa dr. Bauerja, da se je v svoji poslanici, ki jo je izdal 6. febr. povodom 50letnice svojega mašništva, dotaknil tudi šolskega vprašanja. Zagrebški nadškof je o razmerah dobro podučil in zato so njegove besede vredne vpoštevanja.

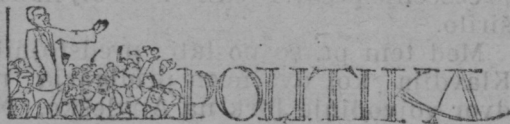
Nadškof dr. Bauer pravi v tej svoji poslanici vernikom med drugim takole: »Pojavili so se glasovi, ki nas silijo k opreznosti. Tako se javno naglašajo želja, da bi se verouk ukinit, da bi se duhovništvu prepovedalo poučevati v šolah, da bi se prepovedalo vsako versko nadzorstvo v šolah, z eno besedo, da se izroči šolski pouk izključno laikom (svetnim ljudem), ali kakor se to pravi, da se šola laizira. To je prostozidarsko prizadevanje, ki je v nekaterih državah že rodilo težke posledice. To je izzvalo žalostne izkušnje in borbe katoličanov.

Po božjem in naravnem pravu pripadajo otroci roditeljem. Z ozirom na to imajo roditelji skrb in neposredno pra-

vico, da odločajo, kako se bodo njihovi otroci vzgajali. Katoliška Cerkve, ki je od božjega Odrešenika dobila zapoved, da oznanja evangelij vsem narodom, se temu pozivu in pravici ne more odreči. Zato imajo katoliški roditelji in Cerkve pravico zahtevati, da se njihovim otroci vzgajajo po katoliških načelih. Isto pravico priznavamo tudi pravoslavim in drugim, po ustavi priznanim veroizpovedanjem.

Napravitelj javno državno šolo, obvezno za vse državljane, v to šolo pa uvedi brezverskega duha, to je najstrašnejše nasilje nad vestjo katoliških starišev. Katoliški starši: Vaša ljubezen do otrok vas najbolje uči, kaj je otrokom koristno in kaj jim je nevarno. Vsakdanje izkušnje v vašem rodbinskem življenju vam kažejo, kako sveta vera blagodejno deluje in kako nevarno je za otroke, če se odtujijo sveti veri.

Zato, predragi verniki, če bi nastopila resna nevarnost, da bi se šole odtujile naravnemu poklicu, da namreč vaše otroke vzgajajo versko, vas bomo pozvali, da se z združenimi močmi upremo, da to nevarnost zavrnamo.«

V NAŠI DRŽAVI.

Jugoslavija in Bolgarija. Jugoslovansko-bolgarska meja je zopet otvorena. Ustanovila se je mešana komisija, ki bo odslej uravnavala vse obmejne spore. V najkrajšem času se bodo začela trgovinska pogajanja med našo državo in Bolgarijo.

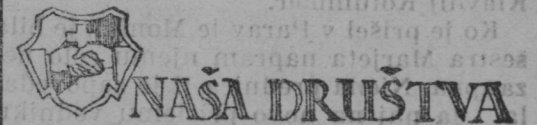
Vlada pripravlja celo vrsto trgovinskih pogajanj z Rumunijo, Čehoslovako, Poljsko, Turčijo in Španijo.

Pomiloščenja. Dne 6. februarja, ko je končal prvi mesec novega stanja v Jugoslaviji, je kralj objavil amnestijo. S tem najvišjim aktom so odpuščene kazni vsem onim, ki so se pregrešili proti splošnim določbam kazenskega zakonika in ki govorijo o žalitvi kralja kakor tudi pregreški po tiskovnem zakonu. Pomiloščeni so vsi, ki so ta dejanja storili, ne glede na to, če so že bili kazno-

vani, pred 6. januarjem 1929. Ta amnestija je doslej najširša v naši državi in bodo najvišje milosti deležni mnogi.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Madžari z Rothermerom nezadovoljni. Lord Rothermere je angleški časniškarski velikaš, v njegovi lasti je dosti velikih angleških časniških podjetij. Ta velemožni angleški gospod se je zavezal za Madžare in njihove politične zahteve. Madžari namreč ne morejo pozabiti, da so nekdanje imeli veliko večjo državo, da so nekdanje komandirali Slovakom, Hrvatom in Rumunijem. Ker so jim mirovne pogodbe odvzele velike njihove zemlje ter jo pridelile Čehoslovaki, Jugoslaviji in Rumuniji, želijo in zahtevajo, da bi se te mirovne pogodbe revidirale ter da bi krona sv. Stefana če mogoče dobila vse pokrajine nazaj, ki so nekdanje njej pripadale. Lord Rothermere je Madžare vzel v svojo zaščito ter branil njihove zahteve. O Božiču 1928 pa se je začel od madžarskih zahtev nekoliko odmikati. Poslal je Madžarom božično poslanico, v kateri izjavlja, da na vzpostavitev habsburške vladarske hiše na Ogrskem ni misliti, madžarskemu ljudstvu pa priporoča, naj si izvojuje demokratične razmere. Na Ogrskem namreč ne vlada demokracija, ne vlada ljudstvo, marveč plemenitaši, ki nočejo nič slišati o kakih agrarni reformi in vsled tega tudi ne o enaki in splošni volilni pravici. Te dni pa se je hotela na Madžarskem ustanoviti politična stranka, ki je nameravala uresničiti Rothermerjeve politične cilje. Sestavila si je program, v kojem med drugim zahteva splošno, enako in tajno volilno pravico, izključitev habsburške vladarske hiše od madžarskega kraljevskega prestola, ureditev zemljiške posesti itd. Vlada pa je ustanovitev te stranke prepovedala in razširjenje že pripravljenih plakatov zabranila. S tem je Rothermera še bolj ozlovoljila. Vrhtega je grof Apponyi, duševni vodja madžarskih plemenitašev, lordu Rothermeru priporočal, naj bode napram notranjim zadevam Madžarske docela nepristranski, naj pa ne poskuša več dajati navodil. Rothermeru se po taki izjavi slaba volja nikakor ne bo popravila.

Loterija Prosvetne zveze v Mariboru. Glavni dobitek: radio, na dom postavljen in popolnoma urejen. (Kdor ga ne mara, mu ga takoj odkupimo za 4000 dinarjev!; Ostali dobitki: moška in ženska obleka, voznja na orlovski zlet v Prago, 20 m finega platna itd. Vseh dobitkov je 500. Srečka velja 5 dinarjev. Zrebanje bo dne 25. marca 1929. Srečke bomo začeli razpošiljati v začetku prihodnjega tedna. Hitite z naročili, ker jih je le malo! Kdor pridobi dva naročnika »Našemu domu«, ki plačata naročnino po 12 dinarjev, dobi 1 srečko zastoj.

Ruše. Dramatski odsek Kat. prosvetnega društva ponovi v nedeljo, dne 17. februarja, ob

sedmih zvečer v prostorih stare šole krasno Ks. Meškovo trodejansko dramo »Na smrt obsojenca«.

Ptuj. Ker namerava telovadno društvo Orel v Ptuj prirediti II. lastno akademijo, že zdaj prosí svoje člane in članice, da se redno udeležujejo telovadbe. Akademija se bo vršila 19. marca, to je na Jožefovo. Torej, bratje in sestre, na delo, da dosežemo naš orlovski cilj!

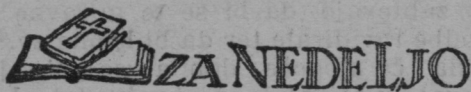
Ptuj. Minoritska župnija. Dr. A. Jehart, ki je sam že večkrat prepotoval sv. deželo, bo na prvo pustno nedeljo, dne 17. februarja t. l. tudi nas s svojim zanimivim predavanjem in z lepimi skloptičnimi slikami popeljal v tiste sv. kraje. Pridite zato v čim večjem številu!

Slov. Konjice. V tukajšnjem Kat. društvenem domu se vrši v soboto, dne 16. februarja svečer ob 8 uri in v nedeljo, dne 17. februarja popoldne po večernicah misijonska igra »An-

daluma« v petih dejanjih. Snov igre je širjenje krščanske blagovesti katoliških misijonarjev v deželah, v katerih ječijo milijoni nesrečnežev v temi malikovalstva in suženjstva. Vsled pretresljivih in lepih prizorov vsi bližnji in okoličani uljudno vabljeni! Predprodaja vstopnic v trgovini A. Valenčak.

Orlavas. Katoliško prosvetno društvo nana, da ima v nedeljo, dne 17. februarja, ob treh popoldne svoj redni letni občni zbor. Govornik pride iz Celja.

Šmartno pri Velenju. Pri nas je imel v društveni dvorani vlč. g. profesor Cestnik skioptično predavanje o Sveti deželi. Kljub silnemu mrazu so prihitali ljudje od blizu in daleč in napolnili dvorano ter z veliko pozornostjo sledili zanimivim izvajanjem gospoda predavatelja. Splošna želja je, da se to predavanje še enkrat ponovi in da društvo večkrat priredi slična predavanja.

Klavdij Kolumbier.

Spominski dan 15. februar.

Klavdij Kolumbier je poleg sv. Marjete Alakok največji apostol češčenja presv. Srca Jezusovega. Rodil se je dne 2. februarja leta 1641 blizu Grenoble na južnem Francoskem in je preživel otroška leta v nedolžnosti in svetosti. Leta 1658 je stopil v Avignonu v red Družbe Jezusove. Kot samostanski novinec se je odlikoval po nadarjenosti, marljivosti, veliko bolj pa še po pobožnem ter vzornem življenju.

Od leta 1671 je deloval Klavdij v mestu Lion zelo uspešno kot izvrsten pridigar, leta 1675 pa so ga poslali njegovi predstojniki kot voditelja redovne hiše v Paray le Monial, kjer je takrat živela Marjeta Alakok, ki si jo je izbral Bog kot sredstvo, da se razširi pobožnost do presv. Srca. Marjeta je preživljala takrat svoje najbridkejše čase. Zdvomila je sama nad seboj in nad svojim poslanstvom, ker so dušni vodniki, ki se jim je morala po povelju svojih redovnih predstojnikov razkriti, izjavili, da so razodeta in milosti, o katerih je ona mislila, da so od Boga, v resnici le njena prazna domišljija. A razodeto ji je bilo v teh bridkih časih, da bo poslan v Paray le Monial služabnik božji, ki bo razpršil njene dvome in njen strah in ki ji bo velik pomočnik. Bil je to pater Klavdij Kolumbier.

Ko je prišel v Paray le Monial, je bila sestra Marjeta napram njemu zelo nezaupna. Njena prednica ji je zapovedala, da naj na novo prišlemu vodniku razodene svoje dušno stanje, a Marjeta je čutila pred tem velik strah in nevoljo. Tega tudi kar nič ni skrivala pred Klavdijem. On pa ji je odvrnil, da ga veseli, da ji more nuditi s svojim razgovorom priliko, da zopet nekaj žrtvuje iz ljubezni do Boga. Ta beseda je čudovito vplivala na Marjeto in Kolumbier je bil razen Marjetine prednice prvi človek, ki mu je Marjeta odkrila vse, kar je doživljala. Velik dušni mir in notranja zadovoljnost je bila plačilo za to odkritosrčnost. Pater Klavdij pa ji je odgovoril s čisto preprostimi besedami, naj bo ponižna, zvesta klicu božjemu in naj se Bogu popolnoma izroči. Od tega dneva je bil njen duhovni voditelj in

vodil jo je tako, da je odmirala vedno bolj sama sebi, vsakemu samoljubju, nečimernosti, skriteму napuhu in se vedno bolj in bolj vdajala Bogu. Tako je Klavdij Kolumbier vzgojil v kratkem sestro Alakok, da je bila pripravno sredstvo za izvršitev božjih namenov.

V osmini praznika presv. Rešnjega Telesa leta 1675 ji je tudi razodel te svoje namene. Kakor znano, se ji je prikazal z gorečim srcem na svojih prsih in ji naročil, naj skrbi, da se vpelje petek po osmini praznika presv. Reš. Telesa praznik njegovega Srca. Verniki naj prejmejo ta dan sv. obhajilo, da mu tako zadostijo za vsa žaljenja, ki jih mora prenašati njegovo Srce zlasti v zakramentu njegove ljubezni. Ko je Marjeta božjega Odrešenika še tudi prosila, da ji naznani sredstva, s katerimi bi lahko izpolnila to njegovo željo, ji je bilo naročeno, da naj se v tem vprašanju obrne na svojega duhovnega voditelja.

Pater Klavdij je ponižno sprejel to naročilo presv. Srca. 21. junija, petek po osmini praznika presv. Rešnjega Telesa, se je najprvo sam z vso dušo posvetil in izročil presv. Srcu. Ker je to gotovo storila tudi Marjeta Alakok, je bil to pravi praznik presv. Srca. Bilo je mnogo zaprek in ovir, a pater Klavdij je z vso ljubeznijo do presv. Srca in z vso vztrajnostjo delal in se trudil, da se je češčenje presv. Srca vedno bolj in bolj širilo.

Med tem pa so poslali predstojniki Klavdija kot dvornega pridigarja na dvor vojvodinje Jork na Angleško. Na dvoru te vojvodinje je živel Kolumbier tako, da so ga imenovali splošno »svetnika«. Njegovemu gorečemu delovanju se je posrečilo, da je poboljšal mnogo že mlačnih katoličanov, da je odpadle zopet pridobil za Cerkev in da se je mnogo krivovercev spreobrnilo. Ravno to uspešno delovanje patra Klavdija je bilo sovražnikom Cerkve neprijetno. Pod raznimi izmišljenimi pretvezami so zopet začeli preganjati katoličane in med onimi, ki je bil ujet in zaprt v ječo, je bil tudi Klavdij Kolumbier. Sicer mu niso mogli nič dokazati, a trpljenje, ki ga je preстал v tritedenskem preiskovalnem zaporu, je povzročilo, da se mu je večkrat ulila kri in se ga je lotila neozdravljiva pljučna bolezen. Tak se je vrnil zopet na Francosko v svoj ljubljeni Paray le Monial. Z vso gorečnostjo je zopet stopil na stran Marjete Alakok, da bi pomagal izvršiti od Kristusa po-

verjeno mu nalogo. Ustno, z raznimi spisi je skušal razširiti češčenje presv. Srca. Cesar pa ni mogel doseči s svojimi človeškimi močmi, to pa je hotel izprositi s svojimi gorečimi molitvami in zaslužiti s svojim trpljenjem, dokler ni umrl 15. februarja 1682 v sluhu svetosti. Preiskovanje njegovega življenja se je pričelo leta 1880, leta 1901 je bila proglašena izredno visoka stopnja njegovih čednosti.

H Klavdiju Kolumbieru naj bi šli v šolo vsi! Bil je apostol kraljestva Srca Jezusovega. Apostoli naj bi bili tudi mi. Res, da so poklicani v prvi vrsti duhovniki, da širijo, utrjujejo in branijo kraljestvo Kristusovo. A danes kraljestvo teme izpodjeda in izpodkopuje kraljestvo božje tako hudo, danes se pogreza to liko duš v kraljestvo teme, da morajo vsi, ki hočejo biti Kristusovi, ob enem biti tudi apostoli, ki sodelujejo pri velikem delu za rešitev človeških duš. In vsak je lahko apostol na ta ali na oni način. Imamo »apostolstvo molitve«, pri katerem darujemo za velike Kristuve namene vsak dan svoje molitve, svoje delo, svoje trpljenje. Znano je »apostolstvo moč«, v katerem so združeni močje in fantje, ki sprejmejo mesečno vsaj enkrat sv. obhajilo in ki hočejo današnjemu času biti zgled s krščanskim prepričanjem in krščanskim življenjem. Zlatomašnik na papeškem prestolu Pij XI. nas kliče pa k »apostolstvu katoliške akcije«, katoliškega dela, dela za Kristusovo stvar. Vse, ki imajo sposobnost za tako delo, vabi papež, da iz ljubezni do duš svojega bližnjega delujejo za Kristusovo stvar po krščanskih društvih, s krščanskim tiskom in berilom, s krščansko dobroteljnostjo za uboge, s skrbjo za mladino, ki se zgublja in propada. Koliko je teh potreb in tega dela pred odprtim krščanskim srcem! Kako veljajo besede Kristusove! Glejte polja, kako so že zrela za žetev! — A žalibog, da se tolikokrat tudi izpolnuje druga njegova beseda: Žetev je velika, a delavec je malo! — Postanimo delavci pri tem lepem delu, tako bomo največji dobrotniki našim soljudem . . .

*

Skrb za otroke na Avstrijskem. Na Avstrijskem je posebno po mestih in v večjih krajih veliko otrok v nevarnosti, da se čisto izgubijo. Da bi se lahko ti otroci rešili, so avstrijski škofje lansko leto vpeljali takoimenovani »katoliški otroški groš«. Ustanova je mišljena tako, da bi vsak katoličan prispeval vsak teden za rešitev otrok en groš. Pobiranje so organizirali tako, da se vsak kraj porazdeli v odseke, v katerih za to odločene osebe vsak teden poberejo prispevke. Na leto se nabere na ta način 1 milijon in 40.089 avstrijskih šilingov, to je 8 milijonov 320.900 Din, ki se porabi za to, da se rešijo otroci, ki so v nevarnosti. Tudi pri nas so take potrebe. Ne zapirajmo svojih src, kadar prosijo razni zavodi in organizacije, ki skrbijo za zapuščene otroke! »Kar ste najmanjšemu izmed mojih bratov storili, to ste meni storili«, pravi Kristus.

Delo katoličanov v Braziliji. Kako naj bo delo katoličanov ali »katoliška

akcija«, kaže n. pr. lepo Brazilija. Tam imajo v škofiji Rio de Janeiro 445 kršč. organizacij, ki delajo za dejansko krščanstvo, kakor je to potrebno v naših časih. Te organizacije se delijo v moške in ženske. Zastopniki se shajajo vsak mesec in poročajo, kaj se je v pretečenem mesecu storilo in sklepajo, kaj se ima v prihodnjem podvzeti. Kako delajo, se vidi iz naslednjega poročila lanskega leta. Odsek za posvečenje družin je napravil 32.917 hišnih obiskov in dosegel, da se je poveljavilo 4796 divjih zakonov. Odsek za dobrodelnost je podpisal 56.650 revnih družin, jim je oskrbel v 47.487 slučajih zdravnika, 33.221 zdravila, 332.452 živila. Odsek za šole je vzdržal 60 šol. Kje je še naše katoliško delo!

Novodobne zablode. Ko človek pozabi krščanstvo in njegove dve največji zapovedi: »Ljubi Boga nad vse; ljubi

svojega bližnjega kakor samega sebe«, si pač poišče drugega boga in ta je — žival. Po raznih ameriških, francoskih, angleških, nemških mestih napravljajo za pse in mačke krasne grobove in nagrobne spomenike. In kako se marsi kateremu psičku in priliznjeni mački v naših časih dobro godi! Nek bogataš je napravil za svojega psa veliko božično drevo, na katerega je navesil — vse polno klobas. Po velikih mestih lahko vidite imenitne gospe, ki hodijo na sprehode s svojimi psički, ki so počesani in našopirjeni po najnovejši modi. In v teh mestih je veliko žensk, ki siromak niti ne pogledajo, ki v zakonu nočejo imeti otrok, a imajo zato kakega psa ali mačko, ki jim strežejo boljše, kakor bi stregla kakemu siromaku ali celo lastnemu otroku. Kake grozne zablode! Ali še taka bitja zaslužijo ime človek? Pa to je človek brez Boga.

NOVICE

Tako strašnega mraza, kakoršen je letošnjo zimo mlajši rod ne pomni. Tripijo ljudje in živali. Na cesti proti Sv. Petru so včeraj otroci pod drevesi našli 4 zmrznjene vrabce. Iz Krčevine pripovedujejo, da je nekemu viničarju zmrznila edna svinja, ker je bil svinjak na vetru. Nepopisna je beda siromakov, ki stanujejo v slabih stanovanjih, a nimajo sredstev za kurjavo in toplo obleko. Krščanska ženska zveza in Vincencijeve družbe vseh treh katoliških župnij vršijo hvalevredno samaritansko delo s tem, da sedaj v najhujši sili dajejo revnim družinam podporo v denarju, hrani in kurivu. — Stoletni koledar pa prerokuje, da bo mraz držal do 17. februarja. Bomo videli, če se stari vremen ski prerok ni zaračunal.

Leta 1863 je moral biti mraz še hujši nego letos. Stari ljudje namreč pripovedujejo, da je tedaj Drava zamrznila in so ljudje od Sv. Treh kraljev do Matijevega (24. februarja) vozili in hodili preko Drave.

Pogreb ciganke na mariborskem mestnem pokopališču. V četrtek, dne 7. februarja se je vršil na mariborskem mestnem pokopališču pogreb ciganke Cecilije Gartner. Po stari navadi se zberejo pri pogrebu odličnega cigana ali ciganke ob grobu cigani od bogzna kod. Ciganski muzikanti zaigrajo mrtvemu v slovo par ganljivih komadov. Pogreb zgoraj omenjene ciganke je bil za radovedni Maribor nekaka izredna posebnost. Na mirodvoru se je zbralo gotovo kakih 4—5000 radovednežev. Naval občinstva je bil tolik, da se je moral avtobusni promet pojačati še s tremi vozovi. Cecilijo Gartner so spremljale na poslednji poti ciganske enote iz Gradca, Dunaja, Tolmina, Požuna, Belgrada in Bukarešte ter Budimpešte. Celo njihov primas Šandor je bil navzoč. Okrog 20 ciganov je pred cerkvenim obredom in po njem odsviralo v pokojnično slovo dve ciganski skladbi »Junakinji« in »Materi«. Cigani so ob pokopu dvignili presunljiv jok.

Mariborska bolnišnica ne dobi pre-

moga za kurjavo. Rabi ga vsak dan približno vagon. Ker pa v Trbovljah radi hudega mraza delavci ne morejo popolnoma vzdržati obrat v premogokopu, bolnišnica ne dobi dovolj premoga. Za silo si ga je za par dni izposodila od železnice.

Vodovod je po mnogih hišah zamrznil. V mariborskih visokih hišah nimajo vode. In posledica zamrznjenja je, da so popokale mnoge vodovodne cevi.

Pešpot v Mariboru tik ob dravski strugi na desnem bregu od starega dravskega do železniškega mostu bodo letos začelo graditi Olepševalno društvo s pomočjo mestne občine.

Maribor pleše. Toliko plesov, »balov« in raznovrstnih predpustnih zabav, kakor jih je bilo letos, še naše mesto ne pomni. Ob sobotah in nedeljah je pri policiji napovedanih en večer po 10 do 20 veselic. Nekaj čudnega je, da imajo ljudje v času, ko vse toži čez »strašno glabe čase«, toliko denarja za rajanje in popivanje. Ni Prešern zastoj peval: »Oj pust, ti čas presneti!«

Jubilej zaslužno slovenske kmetijske hiše. Na visokem Kozjaku v občini Slemen severozahodno nad Mariborom je obhajala čislana kmetijska družina Urbas v nedeljo, dne 3. februarja, redko slovesnost. Oče Blaž je na dan svojega godu slavil 70. rojstni dan, cela družina pa 110letnico, kar gospodarji na lepi domačiji sloviti Urbasov rod. Oče Urbas, po domače »Juder«, je bil rojen leta 1859. Zgodaj je izgubil očeta in 13 let je sam vodil veliko posestvo. Leta 1886 je prevzel posestvo in se oženil. Bil je izvanredno marljiv in skrben gospodar. Držal se je vedno starega gesla: »Moli in delaj!« Vzgojil si je srečno družino, kot napreden gospodar je preustrojil 200 oralov veliko posestvo vzorno, da je v Urbasovi družini pravo blagostanje doma. Dobro je oskrbel svoje otroke: Ivan je gospodar na domačiji, ki leži 702 m visoko. Viktor ima lepo posestvo v Limbušu, Karol kraljuje bližu Vltuža, hčerka pa je poročena v Rušah. Kakor je bil oče dolga leta župan, tako županuje sedaj tudi sin v domači občini. V nedeljo so se zbrali občinski svetovalci in odborniki ter so očetu Blažu na domačiji izročili diplomo častnega občanstva. Sina Ivana pa je Nj. Vel.

kralj Aleksander dne 1. decembra 1928 odlikoval z redom sv. Save. Domače, res lepo slavje je proslavil dobro izvežban pevski zbor iz Selnice ob Dravi pod vodstvom g. Lampla. Zdravice so izrekli: občinski svetovalec Marčič, odbornik Vidovič, g. kaplan Mak, prijatelj Urbasove hiše Žebot in drugi. Urbasova hiša je že od leta 1870 naročena na »Slov. Gospodarja«. Oče in tudi sin Ivan sta že od nekaj skrbna naša dopisnika. Radi tega se tudi »Slov. Gospodar« pridružuje čestitkam in kliče: Naj živi Urbasov rod še stoletja srečno in zadovoljno na prijazni domačiji! — Omenjamo še, da je dala Urbasova hiša duhovnika. Bil je to Jurij Urbas, ki je bil 15 let kaplan pri Sv. Juriju ob Ščavnici in je umrl leta 1884 kot župnik pri Sv. Marjeti ob Pesnici. — F. Z.

70letni jubilej. Danes slavi svojo 70. letnico rojstva g. Matija Vidmar, posestnik, gostilničar in trgovec z mešanim blagom in lesom v Zrečah na Štajerskem. Dne 13. februarja leta 1859 je zagledal kot sin veleposestnika na Resniku, občina Padeški vrh, luč sveta. Značilna je njegova življenska pot, da se je priboril od revnega pastirja do uglednega trgovca in sicer: njegovi starši so bili ob gotovih razmerah ob svoje lepe posestvo in je moral Matija s svojim 13. letom starosti s trebuhom za kruhom. Kot 13leten deček si je začel služiti kruh in je služboval celih 19 let kot hlapec in kočijaž deloma pri takratnem veleposestniku Val. Rušnik in P. Bukošek v Zrečah in pri rajnem kanoniku g. Lad. Gregorec pri Novicerkvi. Po 19letni službi je začel samostojno življenje, se poročil s pridnim in vestnim dekletom Nežo, roj. Jekl, od Novicerkve in vzel od Val. Rušniku v Zrečah njegovo gostilno v najem, katero je vodil pridno in pošteno celih 16 let. Nato si je kupil svoj dom, kjer ima danes trgovino, kjer se je začel pečati tudi s trgovino mešanega blaga in lesa. To trgovino še vodi danes in vsled svoje poštenosti, pridnosti in marljivosti si je pridobil na daleč okoli dober glas in ime. Kot pohorski sin ga tudi Pohorci radi imajo in spoštujejo in nobeden mu ne reče drugače kot »Tizek«. Je vedno vesel in dobre volje in če prideš k njemu v trgovino ali gostilno, zna vedno kakšno lušno povedati. Bil je tudi dolga leta občinski odbornik v Zrečah, kakor tudi odbornik posojilnice in član raznih drugih društev. Njegova soproga je mu rodila sedem otrok, od katerih živi še šest in jih je vse vzgojil v strogo krščanskem in narodnem duhu, kakor je tudi on sam vnet katoličan in zaveden narodnjak. Med svojimi sotovariši je danes v Zrečah najstarejši trgovec. Pa kljub svojim 70 letom je še danes čil in zdrav in naj ga ljubi Bog ohrani še na mnoga leta vedno tako veselega in pa zdravega kot je danes!

Zopet požar v Zlatočju, župnija št. Janž na Dravskem polju. V nedeljo, 3. februarja, pozno zvečer je požar uničil hleve in gospodarska poslopja dveh gostilničarjev in posestnikov in sicer Janeza Šolarja in Josipa Turka v Zlatočju. Domneva se, da je bil ogenj podneten od kakega zločinca. Živino so še rešili z veliko težavo, gospodarsko oro-

dje, vozovi in razne zaloge so pa bile po večini uničene. Gasilcev ni bilo na pomoč, ker je bila tako gosta megla, da ptujski gasilci niso mogli opaziti. Gorelo je silno naglo. Škoda še ni točno ugotovljena, gotovo pa je, da presega svoto od 100.000 Din.

Bivši urednik »Straže« — oproščen. Pred meseci smo poročali, kako je bil zaprt in odpeljan v notranjost Italije bivši urednik »Straže«, ki je urejeval po prevratu »Goriško Stražo«, g. Polde Kemperle. Italijanske oblasti so mu očitale tihotapstvo orožja v prevratne namene. Cele tedne je romal iz ene ječe v drugo in še le te dni so ga postavili pred izredno državno sodišče. Sodišče je oprostilo Kemperla vsake krivde.

Novice iz Ormoža. Dragi »Slovenski Gospodar«! Že me je skoraj jezilo, da so iz nekaterih krajev preveč pisali o gostijah in mrazu, pa moram zdaj sam menda za kazen nekaj o tem poročati. To so Vam neko nedeljo ženske v cerkvi pridrževale kašelj, ko je bilo kar naenkrat oklicanih 15 parov. Kljub hude-mu mrazu in ostru zimski se je celo par starejšim osebam ogrelo srce, da so — vstopile v zakon. Neki »pozavčini« iz Loperčic bi bil kmalu našel smrt v snegu. Neki večer gre logar g. Vesenjaka skozi gozd, kar zadene ob pozavčinsko palico z zvončkom, ki se je oglasil. G. Vesenjaka potiplje in najde pod sneženo odejo fanta-pozavčina, ki se je na povratku od gostije vlegel v sneg in bil je ves z njim pokrit. Naj se lepo zahvali Bogu in g. Vesenjaku, da ni umrl, kajti bil je že ves slab in premrz. — Slabejša in bridkejša usoda je zadela nekega posestnika in zakonskega moža iz ormoške občine. Pred par dnevi so ga našli v hlevu mrtvega. Pozneje se je dognalo, da mož že več let ni smel spati v hiši, temveč v hlevu, čeprav je bil že vso zimo bolehav. Kot ljudje sodijo, je umrl napol vsled slabe postrežbe, napol vsled mraza, kar ne bi bilo treba, ko pa je imel mož posestvo in ženo in svojo hišo. Le nečesa ni bilo pri hiši, kar imajo celo neverniki in cigani... — Govori se, da je nekega tukajšnjega vinskega trgovca zadela huda nesreča, ker da mu je zmrznil na vozniki cel vagon vina, ki ga je bil nekam poslal. — Te dni je igral v Ormožu neki nemški Bauerntheater. Kdo bi se čudil, če so šli na te igre polnoštevilno vsi tisti, ki še nemško čutijo? Ampak bolj čudno je, če tako radi obiskujejo take reči gotovi narodno čuteči ljudje, ki pa nikoli nočejo posetiti nobene prireditve, ki se vrši v Društvenem domu. Pa kaj hočemo, ko pa ima vsak svoj — okus

Reduciranje potniških vlakov. Pričenši s 15. februarjem 1929 izostanejo sledeči potniški vlaki: Na progi Maribor glavni kolodvor—Fala vlak št. 9022 odhod Maribor glavni kolodvor ob 10. uri 20 minut, in št. 9023, odhod Fala ob 11. uri 20 minut. — Na progi Slovenska Bistrica—Slov. Bistrica mesto: vlaki št. 8221, 8335 in 8343, odhod iz Slov. Bistrice mesto ob 5. uri 42 minut, ob 8. uri 30 minut in ob 17. uri 41 minut ter vlaki št. 8332, 8236 in 8344, odhod iz Slov. Bistrice ob 6. uri 7 minut, ob 9. uri 3 minute in ob 18. uri 20 minut. — Na pro-

gi Maribor glavni kolodvor—Pragersko-Kotoriba vlak št. 1119-1120, odhod Maribor glavni kolodvor ob 21. uri 6 minut, vlak št. 1121-1122, odhod Čakovec ob 4. uri 5 minut.

Najden zaklad. V zadnji številki »Slovenskega Gospodarja« se bere na 7. strani: »Dve leti smo jo iskali, ljubko knjižico »Lurška Mati božja«, ki jo je bil spisal prvi slovenski romar in prvi slovenski pridigar slavne božje poti v Lurdu, g. dr. Ivan Križanič leta 1884.« K temu si dovoljujem pripomniti sledeče: Prva Lurška božja pot je bila meseca avgusta 1886, ne pa 1884. Gospod dr. Križanič ni bil prvi slovenski pridigar v Lurdu, temveč gospod kanonik Kosar. Gospod kanonik pa je nemški pridigoval, bil je slavnostni pridigar in je izvrstno in slovesno govoril. Bilo je v tistem vlaku kakšnih 6 do 8 duhovnikov naše škofije, natančnejšega števila ne vem; izmed vseh sem jaz edini še živ. Z gospodom Križaničem sva skupaj potovala in po hotelih skupaj stanovala. Od gosp. superiorja p. Sempé sem dobil za mojo Lurško cerkev, prvo v Avstriji, ki je bila po vrnitvi iz Lurda zelo slovesno posvečena, kamenček iz Massabielske pečine, in sicer od tam, kjer je Marija 18krat stala. Umrli preč. knezoškof je pri posvetitvi ta kamenček k relikvijam priložil. K temu mi je gotovo rajni gospod kanonik Križanič pripomogel, zakaj bil je ud odbora za Lurško romanje. Dve leti pozneje sem dobil od sv. Očeta Leona XIII. za Lurško cerkev razven alb in prtov dragoceno belo kazulo in lep kelih, katerega je sv. Oče od dunajskega kapitelja za zlato mašo v dar dobil. Ti darovi iz Lurda in Rima so naš ponos in naše veselje! Edvard Janžek, biseromašnik.

Težke vreče so ga stisnile in zadušile. Dne 6. februarja predpoldne se je pripetila v Zagrebu v velikem paromlinu v bližini glavnega kolodvora težka nesreča. V skladišču mlina so bili delavci zaposleni s prekladanjem in nakladanjem težkih žitnih vreč. Naenkrat pa se je udrila ena cela naklada vreč in zasula 2 delavca, ki nista utegnila se izogniti nesreči. Delavca Vekoslava Ljubin Kotarskega, očeta štirih nepreskrbljenih otrok, je zasulo 15 vreč po 100 kg, ga stisnilo in zadušilo, da je bil takoj mrt. Drugega delavca Pavla Žiberta so odkopali živega, a s težkimi notranjimi poškodbami. Le tretjemu delavcu Feliksu Klanjčar se je posrečilo, da je še pravočasno odskočil in se rešil.

Znižanje počtnih pristojbin med našo državo in Italijo. Med našo državo in Italijo so od 1. svečana naprej znižane poštne pristojbine tako-le: Za pisma do 20 gramov 2.50 Din, za dopisnice 1.25 D, za tiskovine in knjige, če jih pošljejo knjigarne ali izdajatelji, do 50 gramov 25 par, največ do 3 kg.

GRE ZA 44 MILIJONOV DINARJEV.

Pred sodiščem v Beogradu obravnavajo zadevo, v kateri gre za 44 milijonov dinarjev. Angleška trgovska banka je imela v Beogradu svojo podružnico. Podjetje ni šlo in glavni zavod v Londonu je hotel beograjsko podružnico že dne 30. septembra m. l. ukiniti. Malo poprej, nego je bila izvršena ukinitve, je prejel predsednik banke v Londonu od podravnateljev beograjske podružnice Gjorgja Utješinoviča-Ostro-

jinskega in Alberta Hajmana Orenstina pismo. V njem oba ravnatelja obveščata predsednika, da sta neupravičeno in tajno izdala v korist nekega gospoda, ki ima poslovne zveze z banko, pismo za 24.316.250 Din. Prosita, da se naj zadeva zamolči, češ, da je to v interesu ugleda ravnatelja Utješinoviča, ki je bil obenem švedski konzul. Predsedstvo banke je priznalo pristnost izdanih pisem.

Ker so hoteli pa kljub temu opustiti beograjsko podružnico, so pregledovali bančne knjige. Pri pregledu so ugotovili, da sta si zgoraj imenovana bančna podravnatelja privoščila še druge grehe, radi katerih sta bila že avgusta leta 1926 obtožena radi goljufije. Radi obtožbe na goljufijo je bivši švedski konzul Utješinovič tako za nalašč poskusil samoumor v Zemunu, njegov tovariš Orenstin pa je pobegnul na Grško.

Beograjsko podružnico so še vedno ukinjali in lepega dne je zahteval od ostankov banke industrijalec Rista Daskalovič 20 milijonov, s katerimi je hotel podpreti svoja rudarska podjetja. Pogodba med imenovanim in bančno podružnico je podpisana od obeh zgoraj omenjenih podravnateljev. Podružnica je odrekla izplačilo te milijonske svote.

Kmalu nato pa je Centralna banka zahtevala izplačilo teh 20 milijonov dinarjev. Ker Angleška trgovska banka na to zahtevo ni odgovorila, je Centralna banka zahtevala preko sodišča, da se nad Angleško trgovsko banko odpre konkurz.

Angleška trgovska banka je nato prijavila celo zadevo sodišču. Med tem je »samoubijalec« Utješinovič ozdravel, Orenstina pa so izgnale grške oblasti in ga izročile našim.

Tako je cela zadeva prišla pred sodišče, ki bo moralo pred vsem ugotoviti, ali je za plačilo teh nad 40 milijonov dinarjev odgovorna Angleška trgovska banka in soditi o krivdi obtoženih. Na obtožni klopi so; oba podravnatelja Utješinovič in Orenstin, češ, da sta neupravičeno razpolagala z bančne imovino; Rista Daskalovič in Gjorgje Vitorovič, bivši ravnatelj banke pa sta obtožena, da sta poskušala unovčiti garancijska pisma, dasiravno bi morala vedeti, da so ponarejena.

PROSLULI ROPAR POD KLJUČEM.

Grška narodna banka je prevažala pred dvema letoma na dobro od orožnikov zastraženih avtomobilih 15 milijonov drahem. Celi prevoz so napadli med potjo roparji pod vodstvom proslulega grškega tolovaja z imenom Satisa. Banditi so postrelili šoferje in orožnike ter se polastili bogatega plena. Po razdelitvi denarja je pribežal en del tolovajev na Rumunsko, drugi se je zatekel v Bolgarijo. Bolgarskim in rumunskim oblastim se je posrečilo, zmoviče prijeti in so jih izročile Grčiji. Kolovodjo Satisa so zasledovali in lo-

Družinsko Pratiško za leto 1929

vili dve celi leti zama. — Te dni se je mudil roparski glavar v glavnem mestu Albanije, v Tirani. Na cesti ga je prepoznal albanski orožnik in ga zaprl. Žandar bo prejel od Grčije 400.000 drahem nagrade, ki je bila razpisana že dve leti na Satisovo glavo. Po zgoraj omenjenem tolovajskem dejanju je pribežal Satis v Albanijo, kjer je živel v gorski vasici kot pastir. Iz albanskega sela se je podal tolovaj tokrat prvič v mesto po opravkih, a že ga je zasačila roka pravice!

Zanimivosti.

Zgodovinsko znamenita drevesa.

Zgodovina nas uči, da je bilo in ostane posamezno drevo in tudi drevesa v večjih skupinah nekaj prav posebnega za človeka.

Posebno so vzljubili meščani in podeželski narod hrast ter lipa. Danes skoro ni mesta, ne vaši, ki bi ne imela kakega starejšega hrasta ali lipe.

Kakor pri nas hrast in lipa, so se povspele po drugih delih sveta razne vrste dreves do zgodovinske znamenitosti. Kot vzgled za našo trditev hočemo navesti nekaj najstarejših in najbolj znamenitih dreves, kojih prošlost občuduje celi kulturni svet.

Najbolj visoko vzrastejo takozvana mamut-drevesa v Kaliforniji v Severni Ameriki. Od teh orjakov se je ohranilo do danes le nekaj. Mamut-drevo spada k vrsti rdečih jelk. Doseže višino 102 m, premer 4 do 9,4 m. Skorja je debela 25 cm. Do danes ohranjena mamut-drevesa se imenujejo po raznih slavni možeh in največ po generalih, ki so se bojevali v Kaliforniji z različnimi indijanskimi plemeni. Eno od teh znamenitih dreves »prezident Grant« ima prve veje v višini 25 m od tal. Ako gleda človek v vrhove takega velikana, se mu zdi, da je v primeri z drevesom pravi palček.

Največje drevo na celim svetu, ki pa spada v vrsto smrek, raste na vrtu v Kalkuti (Indija). Obseg drevesa znaša 300 m. S koreninami vred pokriva ploskev 80 kvadratnih metrov. Njegova senca je kakor senca celega gozdiča.

Zgodovinsko dokazano najstarejše drevo se dviga v mestu Anuradhapura na otoku Ceylonu (Indija). To drevo je bilo zasajeno od kralja Tisa leta 245 pr. Kristusom.

Zgodovinsko vrednost imajo osmere do danes ohranjene oljke v vrtu Getsemani na Oljski gori, ki so danes obdane z zidom. Oljke so precej v razu in vendar so rasle že ob Kristusovih časih.

8 km od Kaire (Egipt), v Matariji, raste v vrtu takozvano Marijino drevo. Po stari krščanski legendi je našla Marija z Jezuškom na pobegu pred krajem Herodem v razpoki tega prastarega drevesa zavetje.

Po drugi legendi je Marija le počivala v senci velikana. Deblo je danes že raztrgano, razpada in ga vzdržujejo z umetnim namakanjem. Po najnovejših

poročilih bi naj bilo drevo zasajeno šele leta 1672, potem ko je staro deblo popolnoma propadlo. Vsak tujec si ogleda danes to drevesno znamenitost.

V starem turškem gradu v Carigradu se dviga še danes drevo janičarjev. — Pod drevesom so se zbirali janičarji, ako so pričakovali od turških sultanov kakih posebnih povelj, n. pr. nasilnim potom odstraniti kakega turškemu dvoru neljubega velikega vezirja ali pašo. Voditelji janičarjev so se odstranili izpod drevesa šele tedaj, ko so jim prinesli njihovi podložni na kolce nataknjene glave sultanovih sovražnikov.

Na otoku Haiti (Veliki Antilli) ob reki Ozoma River pri mestu Santo Domingo, kjer je najstarejša evropska naselbina v Ameriki iz leta 1496, raste znamenito drevo. Po ustnem izročilu domačinov je za to drevo leta 1504 privezal svojo ladjo Krištof Kolumb, potem ko je ponesrečil na morju pri otoku Jamaika.

Na pobočju znamenitega Libanona, v prijazni vasici Brumana, se je ohranil z zidovjem obdani hrast, kojega starost cenijo na več tisoč let. Deblo je v današnjih dneh že razklano.

Znamenita je tudi skupina iz sv. pisma znanih cedar, ki so se ohranile do danes v višini 1925 m ob vznožju gore Dahr el-Kodib. V celim je še 40 dreves, ki so zavarovana z zidom, a nobeno ni višje od 25 m. Libanonska cedra je veljala v starih časih kot eno najbolj častitljivih dreves. Izraelci so cedre cenili in občudovali, ker je bil z njimi pogozden Libanon, v Judeji pa sploh ni bilo tako visokega drevja. Debla od cedar so rabili za jambore na ladjah.

Cedra je s svojim mogočnim vejevjem podobna našemu hrastu. Dandanes je libanonska cedra izginila.

Ravnokar omenjena zgodovinska drevesa še bodo preživela marsikateri človeški rod.

*

Januš Golec:

Lovska zanimivost.

V »Gospodarju« smo se že razgovarjali o zanimivostih lova na razno divjačino in to brez puške ali kakega drugega morilnega orožja. Nekrvav lov je mogoč edinole na razsežnih veleposestvih, kakor jih najdemo po Hrvaškem in v Slavoniji. Najbolj organiziran je zgoraj omenjeni način lovljenja divjačine na veleposesti grofa Bombellesa pri Varaždinu. V eni zadnjih števil sem na kratko pojasnil, kako znajo Bombellesovi lovci ujeti živega zajca v mrežo, fazana pod plahto in razne roparske ptice s pomočjo velike sove uharice. Tokrat se hočemo nekoliko pomuditi pri poglavju lovske spretnosti, ki se glasi:

Nad srne s kletkami.

Srno in srnjaka se da v večjih množinah ujeti živa in čisto nepoškodovana le v prav ostri in debelo zasneženi zim, kakor jo preživljamo n. pr. letos. Srninsko divjačino izvablja v kletke

po lepo urejenih smrekovih in jelkinih gozdovih grofa Bombellesa tako-le:

Zgradijo iz smrekovih kolov, ki so v moči in debelosti hmelovke, kletke, ki so 4 m dolge, ravno toliko široke in visoke. Kolci so tako pritrjeni, da se vidi v past. V kletko nastavijo jasli s senom, posodo z ovsom in kupček zemlje, med katero je pomešana sol. Leseno past nastavijo v gozdu, ob robovih gozdov, ali ob presekah na kraju, kjer križari divjačina.

V ostri zim, ko srne ne najdejo dovolj hrane na odprtem polju, se kaj rade začnejo smukati krog kletk, ki nudijo vse najboljše za izstradan želodec. Skraja so bolj plašne, a kmalu se upajo v notranjost. Lotijo se najprej sena, potem ovs in nazadnje si še pomažejo grlo z lizanjem osoljene zemlje.

Srninska divjačina obišče past vedno v takozvanih »rudlih« (dve srni in eden srnjak).

Kletka ima za vstop ugodno prikojena vrata, ki so odprta pritrjena za konopec. Dolg motvoz vodi preko pasti v kakih 50 m oddaljeno skrivališče za lovarja ali lovca. Paznik nima drugega opravka, kakor da spusti v ugodnem trenutku vrvice, vrata se zaloputnejo in živali so ujete.

Ko slišijo živalce zaloput vrat, se okrenejo vse proti izhodu. Ker ne morejo več v prostost, začeta obe srni obupno letati po kletki, le srnjak se drži bolj mirno, kakor bi premišljal kake ukane. Nemirno tekanje ter skakanje po pasti dopušča paznik mirno tako dolgo, dokler se divjačina od utrujenosti ne pomiri. Nato se približa vratom kletke z zabojem, ki je ravno tako visok in širok, da lahko smukne vanj in v njem stoji srna ali srnjak. Vrata na kletki toliko odpre, da lahko porine skozi pri enem kraju odprti zaboj. Brž, ko zapazijo jetniki, da so se dvignila vrata ječe, smukne prvi v nastavljeni zaboj, kojega vratca se sama zaprejo, ko je žival ustopila. V zaboju že ima pripravljen oves, peso in nekaj s soljo pomešane zemlje. Ko se je ujela prva jetnica, jej sledi druga v drugi zaboj in tako dalje. Srne in srnjaki v teh zabojih so takoj za prevoz v najbolj oddaljene kraje in celo za v Ameriko.

Ne smete misliti, da nastavijo v hudi zim samo eno past, ampak več. Dobro posrečen lov s kletkami mora vreči nad 40 komadov plena na dan.

Po Bombellesovih loviščih postreljajo na spomlad najstarejše srnjake, drugo tovrstno divjačino polovijo živo po zgorajnem opisu.

Listnica uredništva.

Sv. Jošt na Kozjaku: Vašo željo smo sporočili na pristojno mesto. — Ivanci pri Radgoni: Imate lepe sposobnosti za dopisnika. Vašega dopisa pa nismo mogli objaviti, ker se preveč izgublja v opisovanje malenkostnih zadev. Drugič opišite stvari, ki so važnejše ter se morejo sporočiti javnosti. — Polzela in Nazarje: Naznanili o prireditvah došli prepozno! — Ostali dopisi pridejo na vrsto prihodnj.

GOSPODARSTVO

Cene in sejmska poročila.

Mariborsko sejmsko poročilo z dne 1. februarja 1929. Na svinjski sejem je bilo pripeljanih 29 svinj, cene so bile sledeče: mladi prašiči od 3 do 4 mesece stari 280 do 450 Din, 5 do 7 mesecev 480 do 550 Din, 8 do 10 mesecev 500 do 750 Din, 1 leto stari 1000 do 1300 Din. 1 kg žive teže 10 do 12.50 Din, 1 kg mrtve teže 16 do 18 Din. Prodanih je bilo 14 svinj.

Mariborski trg. Goveje meso je v Mariboru po 9 do 18 Din, teletina po 15 do 22.50 Din, svinjsko meso po 15 do 25 Din, konjsko po 8 Din. Kože: 1 komad konjske kože 150 do 200 Din, 1 kg goveje kože 16 do 17 Din, telečje kože 26 do 27 Din, svinjske kože 18 do 22 Din. Perutnina: 1 komad piščanca večjega 30 do 40 Din, kokoš 30 do 45 Din, raca 30 do 40 Din, gos 75 do 100 Din, puran 75 do 150 Din, majhen domači zajec 10 do 15 Din, večji 20 do 40 Din. Žito: 1 kg pšenice 3 Din, rži 3.50 Din, ječmena 3.50 Din, ovska 3.25 Din, koruze 3.50 Din, prosa 3.50 Din, ajde 3 Din, fižola 6 do 7 Din, leče 18 Din. Krma: 1 q sladkega ali kislega sena 140 do 170 Din, 1 q otave 120 do 160 Din, 1 q ovsene slame 65 do 75 Din.

*

Gospodarska obvestila.

Poziv vinogradnikom! Letošnja izredno huda zima je utegnila škodovati tudi trtam. Zato prosimo naše vinogradnike, da nam v lastnem in skupnem interesu blagovolijo sporočiti, kaj so opazili na trtah glede škode po mrazu. Ako se n. pr. z ostrim nožem prerežejo očesa na trti, se takoj spozna, ali je oko živo in zdravo, ali ne. Rjava ali počrnela očesa so zmrznila, zdrava pa so zelena. Po raznih krajih, legah in sortah bo to različno. Zato naj vsako poročilo omenja: a) Kraj in lego goric (južna, jugovzhodna, zahodnja, vzhodnja, jugozahodnja lega itd.). Rozge se naj vzamejo iz celih goric; nekaj rozg na vrhu, nekaj v sredini goric, druge na vznožju. b) Preiskana sorta (rizling, traminec, šipon, žlahtnina itd.). c) Koliko očeš vsake sorte se je preiskalo. (Najbolj 50—100.) d) Koliko očeš je bilo zdravih, koliko uničenih. e) Podpis poročevalca. Došla poročila bomo dali v pregled strokovnjaku, ki bo na tej podlagi sestavil navodila glede rezi za posamezne kraje in vinske okolišče. Čim več bo poročil iz posameznih krajev, tem sigurnejša bo slika eventualne škode po mrazu.

Trgovski točilec! Gremij za mariborsko okolico naznanja vsem dosedajnim točilcem in vsem trgovcem z mešanim blagom, da imajo po ministrski naredbi z dne 1. novembra 1928 l. broj 2371 pravico, čez ulico prodajati v zaprtih steklenicah vino, žganje, pivo in sadjevec. Vse te pijače si sme vsak prodajalec sam na svojem domu v steklenice polniti — samo v prodajalni ne! Vsaka steklenica se mora opremiti z vinjeto, ki nosi ime prodajalca, ali pa z njegovim pečatom. Seveda vino obdačeno, katerega trošarina se v tem oziru zviša. Takse se ne plačujejo! Več o tem se bo govorilo na občnem zboru.

Dvodnevni sadjarski tečaj se vrši dne 1. in 2. marca (petek in sobota) na obl.

vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 17. ure. Prvi dan se bo obravnavalo sajenje, rez in oskrba, drugi dan pomlajanje in precepljanje sadnega drevja. Potrebni zanimanci, ki dokažejo to s potrdilom pristojnega občinskega urada, dobijo prispevek za hrano in prenočišče. Udeležbo je javiti z dopisnico najkasneje do dne 25. februarja ravnateljstvu vin. šole.

Enodnevni tečaj za rez v vinogradu se vrši dne 23. februarja t. l. na oblastni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Potrebni, ki izkažejo to s potrdilom pristojnega občinskega urada, dobe prispevek za hrano.

Ptuj. Katoliško prosvetno društvo v Ptuj priredi v nedeljo, dne 17. februarja, po rani sv. maši v minoritskem samostanu strokovno predavanje o sadjarstvu. Predava gospod inž. Ferlic iz Maribora. Člani Katoliškega prosvetnega društva in drugi, udeležite se predavanja!

Zunanja trgovina naše države v letu 1928. Generalna direkcija carin je objavila podatke o izvozu in uvozu v decembru, po katerih se je naša trgovinska bilanca v tem mesecu, zboljšala: izvoz je znašal 569.3 milijona Din, uvoz pa 548.5 milijona Din. Naša trgovinska bilanca je torej bila v decembru aktivna za 20.8 milijona Din, dočim je bila v vseh ostalih mesecih preteklega leta, razen v avgustu, hudo pasivna. V vsem preteklem letu je znašal naš izvoz 6 milijard 444.7 milijona Din, naš uvoz pa 7 milijard 835.5 milijona Din, tako da je naša trgovinska bilanca za preteklo leto zaključila s primanjkljajem 1 milijarde 390.6 milijona Din. Razvoj naše trgovinske bilance v zadnjih petih letih je bil naslednji (v milijonih dinarjih): leta 1924: izvoz 9539, uvoz 8222, + 1317; leta 1925: izvoz 8905, uvoz 8753, + 152; leta 1926: izvoz 7818, uvoz 7632, + 186; leta 1927: izvoz 6400, uvoz 7286, — 886; leta 1928: izvoz 6445, uvoz 7835, — 1391. Pri primerjavi gornjih števil je treba upoštevati, da so v letih 1924 in 1925 vrednosti računane v manjvrednih dinarjih in da so cene našim izvoznim izdelkom v letih 1926 in 1927 nazadovale. Po količini se je naš izvoz do leta 1926 stalno dvigal, v letu 1927 je nekoliko nazadoval, lani pa se je zopet povečal.

Se v večji meri pa se je lani povečal uvoz, kar je povzročilo, da se je pasivnost naše trgovinske bilance tako močno dvignila. Visoka pasivnost trgovinske bilance pa je na drugi strani zopet v zvezi z dotokom kapitala iz 'nozemstva, večinoma potom posojil, kajti dotok inozemskega kapitala povzroča vedno povečanje uvoza.

Odkod Čehoslovaška uvaža pšenico? Čehoslovaška ne pridela dovolj pšenice, marveč jo mora iz drugih držav uvažati, in sicer iz Amerike preko Hamburga, iz Nemčije, Ogrske in Jugoslavije. Štatiistično je ugotovljeno, da je Ogrska uvozila v Čehoslovaško 1924. l. 246 tisoč ton, 1925. leta 182 tisoč ton, 1926. leta 178 tisoč, 1927. leta 225 tisoč, leta 1928 do novembra 163 tisoč. Jugoslavija je uvozila 1924. leta 60 tisoč ton, 1925. leta 34 tisoč, 1926. leta 78 tisoč, 1927. leta 54 tisoč, leta 1928 do novembra pa 32 tisoč. Iz Hamburga se je uvozilo v istih letih (od 1924 do 1928) 81 tisoč, 73 tisoč, 102 tisoč, 146 tisoč, 119 tisoč. Iz Nemčije 105 tisoč, 95 tisoč, 26 tisoč, 21 tisoč, 28 tisoč ton. Uvoz iz Jugoslavije bi mogel in moral biti večji, saj je bila v Jugoslaviji v preteklem letu tako ugodna žetev, da je povprečno žetev l. 1920—1924 preseгла za več kakor dva krat.

*

Boj za svinje.

Pravzaprav bi se moralo reči: boj za in proti svinjam, proti njihovu uvozu in za njega. Pretekli mesec je minister poljedelstva v Avstriji Thaler govoril o sovražnem navalu poljskih svinj v Avstrijo, zlasti na Dunaj. Pripomnil je, da so poljske svinje veliko cenejše nego avstrijske, vsled tega potiskajo ceno svinjam na tako nizino, da se svinjereja v Avstriji ne izplača. Ker pa hoče Avstrija v vsem, kar je potrebno za prehrano, v žitu, moki, krompirju, mesu, mleku in masti biti neodvisna od tujine, mora z visokimi uvoznimi carinami, kakor na poljske pridelke, tako tudi na svinje ščititi domačo svinjerejo.

V trgovinski pogodbi med našo državo in Avstrijo, ki je stopila v veljavo 10. januarja 1929, je uvozna carina na mesne svinje (med 40 do 110 kg) povišana od 9 na 18 zlatih kron pri 100 kg, za svinje težke preko 110 kg, pa je zni-

Vsi berejo Karla Maya!

Najzanimivejša knjiga sveta! Samo v Nemčiji so je tekom treh let prodali 5,000.000 izvodov. Karl May popisuje svoje grozne in čudovite doživljaje v nam neznanem svetu.

Prva knjiga Karla Maya v slovenščini:

Križem po Jutrovem

je izšla in obsega dva dela in sicer: »JEZERO SMRTI« in »MOJ ROMAN OB NILU«. Povest se naroča v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in stane 13 D.

Vsi berejo Karla Maya! Vi ga morate tudi, sicer ne boste poznali najbolj zanimive knjige na svetu!

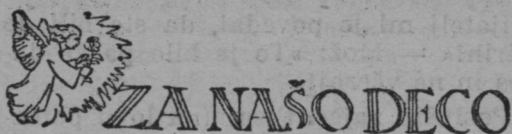
žana od 3 kron na nič kron, težke svine so torej carine proste. S povišano carino na mesne svinje so prizadete mnogotere pokrajine naše države, osebno Slovenija. Že leta 1924, ko so se vršila pogajanja za prvotno trgovinsko pogodbo z Avstrijo, so se naši zastopniki jako trudili, da bi se carina na mesne svinje od 9 zlatih kron znižala na 3 krone, da bi torej za vse svinje, lažje in težje, znašala 3 krone. Avstrijci pa na to nikakor niso hoteli pristati, marveč so, hoteč ščititi domače svinjerejce — vztrajali pri carinski postavki 9 zl. K za mesne svinje, v novi trgovinski pogodbi pa so to postavko celo zvišali na 18 zl. K.

S to carinsko postavko je zadet izvoz svinj iz naše države, še bolj pa iz Poljske. Statistično je namreč dokazano, da se je lansko leto na dunajski trg uvozilo nekaj nad 800.000 svinj, med njimi je bilo samo iz Poljske 600.000 kom.

Izvozu poljskih svinj preti nevarnost ne samo iz Avstrije, marveč tudi iz Čehoslovaške. Kmetijski krogi v Čehoslovaški so se začeli upirati rastočemu uvozu živine, zlasti svinj, ker se s tem ogroža ne samo napredek, marveč celo obstoj domače živinoreje. Vrednost upeljanih svinj na Čehoslovaško je znašala po izkazu statistike 1924. leta 223 milijonov čK, 1925. leta 340 milijonov, 1926. leta 377 milijonov, 1927. leta 618 milijonov, 1928. leta do konca novembra 573 milijonov, je torej tekom 5 let narasla dvainpolkrat, število vpeljanih svinj pa je naraslo trikrat. Večina teh svinj je prišla iz Poljske. Uvoz svinj iz Poljske v Čehoslovaško je po svoji vrednosti znašal 1924. leta 71 milijonov čK, 1925. leta 209 milijonov, 1926. leta 177 milijonov, 1927. leta 285 milijonov leta 1928 do konca novembra pa 363 milijonov. Poljska je torej tekom štirih let izvoz svojih svinj v Čehoslovaško po številu komadov povečala na šestkratno višino, dočim se uvoz iz drugih držav ni bistveno spremenil.

Iz navedenih števil se vidi, kako napreduje izvoz svinj in torej tudi svinjereja na Poljskem. Zadnji čas so se kmetje na Čehoslovaškem — češki in nemški — začeli protiviti temu velikemu uvozu ter poudarjati, da mora povzdigi poljske svinjereje plačati čehoslovaško kmetijstvo. Hkrati naglašajo čehoslovaški kmetijski krogi, da uvoz poljskih svinj sicer jako potiska ceno svinjam na domačem trgu, kupci in potrošniki mesa pa od tega nimajo dobička, ker se cena svinjskega mesa ni bistveno izpremenila. Iz teh dejstev izvajajo kmetijski krogi zahtevo, da se mora uvoz svinj kontingentirati (številno določiti), uvozna carina pa zvišati.

V Ljutomeru pri g. Franc Repiču je trgovina mešanega blaga, knjigarna, zaloga vseh pisarnih in šolskih potrebščin, kakor tudi pogrebni zavod, kjer se dobijo krste, mrtvaški prtji, kape, no gavnice, voščene sveče — tam je razprodaja. Kdor pride v Ljutomer, naj posesti brezobvezno to trgovino in naj se prepriča o dani mu priliki, da se za male denarje dobro kupi!

OTROK IN VOLKULJA.

V majhni hišici na obronku Karpotov je živela revna žena. Imela je malega otroka in je pasla krave za tuje ljudi. Nekoč je sedela z otrokom v gozdu in mu je dajala iz lonca jesti močnik, a krave so se pasle na travniku kraj gozda. Ker so krave uhajale tudi v bližnji gozd, je žena vstala, da bi jih nagnala nazaj na travnik. Medtem je prišla iz globine gozda velika volkulja, prijela je otroka za oblekco ter ga je zanesla v svoj brlog. Ko se je mati vrnila, ni našla več otroka. Ostal je samo še lonec, tudi žlice ni bilo več. Mati je tekla v vas in je tožila svoje gorje.

Tedaj je hodil skozi gozd sel in je zašel. Iz grmovja je slišal besede: »Beži, ali dobiš eno po gobcu!« Stopil je v to grmoje in je tam videl malega otroka in okoli njega šest mladih volčičev. Ti so neprestano hlastali otroku po rokah, a otrok jih je tepel z leseno žlico po glavah. Sel se je začudil, poiskal je brž poleno in je volčiče ubil. Potem je vzel otroka v naročje in je tekel, kar je mogel, iz grmovja. Zdajci je zagledal tudi kmete, ki so prihajali z raznim orožjem volku nasproti. Tudi otrokova mati je bila med njimi. Veselo je sprejela svojega otroka in ga je radostno nesla domov. Otrok svoje lesene žlice do doma ni izpustil iz rok.

MAČEK IN VRABEC.

Vravec je zletel na kmetovo gnojišče. Priplazil se je maček, ujel je ptička in ga je odnesel, da bi ga pohrustal. Tedaj je izpregovoril vravec: »Nobeden gospod ne zajtrkuje prej, preden si ni umil ust.« — »Tako?« je rekel maček, ki je hotel biti tudi gospod, in je posadil malega vrabca na kamen, sam pa si je začel umivati usta. — Ššš! — Vrabca ni bilo več. To je mačka jezilo in obljubil si je: »Dokler bom živ, bom vedno prej zajtrkoval, potem si šele bom umil usta!« In tako dela maček še dandanes.

PAMETNI MLINAR.

Nekoč je prišel kralj mimo mlinarjeve hiše. Ta je imel nad vrati napis: »Živim brez skrbi!« Kralj je dal mlinarja poklicati in je rekel: »Kako moreš kaj takega napisati, ko imam vendar tudi jaz, ki sem kralj, svoje skrbi?«

Mlinar je odgovoril: »To je pač tako in ne bo drugače!« — »No«, je rekel kralj, »pridi jutri v moj grad! Odgovori mi boš na tri vprašanja. Ako prav pogodiš, bom verjel napisu. Če ne, boš že videl!«

Drugega jutra je bil mlinar tu.

»Dobro jutro, prijatelj!« je rekel kralj. »Ali veš, kaj si jaz zdaj mislim?« — »Seveda vem. Mislite si pač, da je sedaj prišel mlinar!« — »To je res«, je pokimal kralj. »Povej mi, kako težek je mesec!« — Mlinar je rekel: »Največ 4 kg. Kdor ne verjame, naj tehta!« — Tedaj se je visoki gospod zasmeljal in je stavil še tretje vprašanje: »Kako globoko je morje?« — »Kakor globoko pade kamen«, je mlinar brž odgovoril. — »Je

že dobro«, je zaklical kralj. »Vidim, da si veseljak, ki si zna kaj hitro pomagati. Tak seveda živi brez skrbi.«

Kralj je modrega moža bogato obdaril in ga je imel v čisljih, dokler je živel.

KAKO ŽIVALI VZGAJAJO DRUG DRUGEGA.

Prirodopisec pripoveduje:

Nekoč sem sedel ob gozdu pri plotu, ki je obdajal velikanske živinske pašnike. Sredi pašnika se je pasla srna z mlado srnico. Srna je hotela naposled nazaj v gozd in je preskočila plot. Srnica se ni upala skočiti, ampak je boječe begala sem in tja. Tedaj se je srna vrnila in je večkrat preskočila plot, a srnica ji ni hotela slediti. Srna se je postavila za srnico, to je večkrat sunila z glavo in je zopet skočila. Ko je to trikrat štirikrat ponovila, je srnica skočila prav lahko za materjo čez plot.

Opazoval sem nekoč kakih 100 golobov, kako so se vadili v letanju in sicer enakomerno kakor na zapoved. Da, še več sem opazoval. Nekaj golobov se je dvignilo nad ostalimi golobi in se je spuščalo nanje kakor skobec. Golobi so se vsekdar odmaknili in se potem zopet strnili. Jasno je bilo, da so se mladi golobi vadili, kako se morajo izogniti skobcem ali drugim roparskim pticam.

Tako živali vzgajajo svoj naraščaj.

UGANKE.

1. Več kot dodaš, manjše je; če kaj odvzameš, poveča se. Kaj je to?
2. Sopiha po cesti, a nima pljuč. Polize ves sneg, a nima jezika. Kaj je to?
3. Hitra voda mi daje življenje; hrane ne sprejemem, a ti jo pripravljam. Kaj je to?
4. Imam oči, pa ne vidim; imam ušesa, pa ne slišim; imam roke, pa jih ne rabim; ne hodim, čeprav imam noge; ne jem in ne pijem, ne voham in ne čutim — kljub temu sem ti sličen kakor las lasu. Kdo sem?

ČE ZNAŠ KAJ MISLITI!

a) Ob gozdnem obronku je stala stara, košata lipa. Nihče v vasi ni več pomnil, kdo bi jo bil vsadil. Nekoč se je zbrala vaška mladina z učiteljem ob drevesu in učitelj je stavil otrokom tako-le nalogo: »Računajmo malo! Recimo, da ima to drevo nad nami 5 debelih vej in vsaka izmed njih ima 10 manj debelih vej, vsaka izmed teh 25 tankih vej, in vsaka teh zopet po 15 vejic, vsaka vejica 2 lista in pri vsakem listu so trije želodi. Koliko je na tem drevesu želodov?«

Otroci so računali nekaj časa, dokler jim ni Janezek s tremi besedami podal rešitev. Kaj je rekel?

b) Neki rimski cesar (morda celo Neron) je nabavil v dobi velike lakote za prebivalce rimskega mesta krompir. Prispelo je 10 večjih in 5 manjših ladij, ki so bile natovorjene s krompirjem. Na večjih ladjah je bilo po 60, na manjših pa po 40 centov tega poljskega pridelka. Ako je dobil vsak rimski prebivalec po 100 kg krompirja, koliko ljudi je bilo deležnih razdelitve?

Dobro premisli, potem odgovori ali pa računaj!

SMEŠNICE.

Ni treba imena. Tujec: Kako se pišeš, mali? — Mali: Kakor oče! — Tujec: A kako pa se pišejo oče? — Mali: Kakor jaz! — Tujec: Kako te pa kličejo, če je treba iti jest? — Mali: Tedaj me sploh ne kličejo, že grem sam!

Ni rojen. Učitelj: Kdaj si rojen? — Učenec: Jaz še sploh nisem rojen. Jaz imam mačeho.

Nejasno mu je. Otrok vidi v cerkvi na sliki angeljčke, ki imajo samo glavo, gorenji del telesa in na hrbtu krila ter reče: »Mama, glej tiste-le angeljčke! A kako pa ti sedijo?«

Slepi in mutasti berač. Berač ob potu: »Prosim vas, dragi, lepo oblečeni gospod, podarite mi vendar, ubogemu slepcu, majhen dar!« — Gospod: »Ako si slep, kako pa veš, da sem lepo oblečen?« — Berač: »Oh, zagovoril sem se, prosim, prosim, podarite vendar ubogemu mutcu par novcev!«

Slepi. V gostilno pride beračica in prosí: »Ponižno prosim za kako vbo-gajme za revnega slepega berača!« — Gast: »Kje pa je tisti slepi?« — Beračica: »Stoji zunaj in pazi, ali gre orožnik!«

»Veš, jaz ti ne pravim, da si lump, a če ti to kdo drug reče, bom prvi, ki bo verjel.«

Gospod doktor, jaz sem vas dal poklicati, da vam povem, da ne verujem v vašo znanost.« — »Nič ne de, tudi vol ne veruje v znanost živinozdravnika, a vendar ga ta ozdravi.«

Radoveden tat. Tat: »Gospod sodnik, prosim, da razpravo preložite, ker je moj odvetnik zbolel!« — Sodnik: »To ne gre. Vas so zalotili pri tatvini in res ne vem, kako bi vas mogel braniti odvetnik.« — Tat: »Tudi jaz ne vem, zato sem pa radoveden, kaj si je izmislil gospod odvetnik v moj zagovor!«

Razburjen. Zdravnik: »Varovati se morate vedno, da se ne razburite!« — Bolnik: »Ali še kaj drugega, gospod zdravnik?« — Zdravnik: »Potem pa piti smete samo vodo!« — Bolnik: »To mi je nemogoče, že misel nato me razburja!«

Razvajan otrok. »Je-li otrok že dobil ošpice?« vprašana je bila pestunja nekoga milijonarja. — »Za božjo voljo, ne govorite tako glasno, bil je odgovor, »ako otrok to sliši, bo proč z njim! To otroče hoče imeti vse, česar bi ne smelo imeti, in vpije tako dolgo, dokler ne dobi!«

Po južini. Gast: »Točaj, plačati!« — Točaj: »Imeli ste juho, govedino z zeljem in krompirjem.« — Gast: »To-rej!« — Točaj: »Prosim, kaj imate še?« — Gast: »Glad.«

Poknjen nos. Pretepač je bil obtožen, da je razbil tovarišu pri tepežu nos. Ko mu sodnik to očita, odgovori zatoženec: »Kaj, jaz da bi mu bil razdrobil nos? Nemogoče! Moral je že imeti od prej razpoklega.«

Popolnoma prav. Žena: »Kako dolgo si bil včeraj v gostilni?« — Mož: »Do polnoči.« — Žena: »Čemu lažeš! Tvoj

prijatelj mi je povedal, da ste bili do štirih!« — Mož: »To je bilo pa že danes in ne včeraj!«

Poslušni zajec. Pisar (na lovu pome-ri na zajca): »Zajček, zdaj pa kar naredi svoj testament.« — Logar: »Vidite ga — že teče k notarju!«

Prijatelj narave. A: »Ali si že bil na Bledu?« — B: »Da!« — A: »No, kaj se ti je tam najbolj dopadlo?« — B: »Da ni bilo moje žene zraven.«

Pri vojaškem pouku. Podčastnik: »S čim se mora boriti pravi vojak?« — Novinec: »Z orožjem.« — Podčastnik: »Prismoda bedasta! Z navdušenjem!«

Pozna ga! »Ljubi, dragi stric!« — »Nehaj, Minka, nočem slišati naprej!« — »Toda, oče, Janez vendar tako lepo piše!« — »Kadar tako lepo prične, rabi denar, ga že poznam!«

Prav imal! Ona: »Poglej, kam si se vsedel! Vstani vendar, ali ne vidiš, da je klop na novo pobarvana?« — On: »Čemu, zdaj je itak že prepozno!«

Pred sodnikom. »S čim se pečate?« — »Pravijo, da sem tat.« — »To je pač slab posel.« — »Ni tako slab, gospod sodnik, ko bi ga le pustili izvrševati.«

Januš Golec:

Prvič se je razburil v življenju.

Na Pleteršnikovo rodbino v Pišecah pri Brežicah, kdor je imel priliko, jo poznati, ga vežejo najboljši spomini.

Kmalu nad župno cerkvijo ob pobočju stoji Pleteršnikova hišica s sadonosnikom ter vinogradom.

Še pred leti so bivali pod to prijazno streho: dva samska brata in dve sestri.

Pleteršnikovina je bila pravi raj resnične bratske ljubezni, miru in blagostanja.

Učenjak, upokojeni gospod profesor Pleteršnik, je živel navadno v Ljubljani. Dasi upokojenec, je prihajal ob vsakih malih in posebno še ob velikih počitnicah na dom.

Drugi brat Pepo, bivši železniški uradnik, je vodil v družbi dveh preblagih sester gospodarstvo.

Vsak član družine je bival kot v samostanu v svoji sobici. Obed, večerja in zabave so bile skupne.

Prava posebnost je bil Pepo. Majhen, debelušast, smehljajoče prijaznega obraza in vedno tih. Vse je reklo: »Pleteršnikov Pepo ne bo dajal odgovora radi po nepotrebnem izgovorjenih besed.«

Je zahajal v družbo. Je kimal med prijatelji, odkimaval, se smejal tudi na ves glas, pa — molčal.

Ob sobotah proti večeru si jih lahko opazoval: rajnega župnika Srabočana, trgovca Gereca in Pepeta. Pri Gerecu so se zbrali. Za kratko pot od Gereca do Agreževe krčme so rabili dobro uro. Gospod župnik je krilil z rokami, govoril na ves glas, Gerec je delal opazke, Pepo je sledil pogovorom na hrbtu prekrižanih rok, vendar zinil ninobene.

Bili so po navadi skupaj ti trije. Beseda je tekla dvema, tretji je užival v poslušanju in nasmeških.

Že v bolj pozni jeseni sem obiskal Pleteršnikove. Po pogostitvi me je peljal gospod profesor v sadonosnik in mi razkazoval prenovitev nasada. Na jablani je ugledal nekaj prav lepih jabolok, ki so preostale pri obiranju na drevesu. Ker mu je bilo žal sadu, sem bil brž na vrhu in potrgal paberke. Pri obiranju sem zadel z roko ob ptičjo hišico, ki je bila pritrjena bolj proti vrhu. Iz zabožčka se je oglasil godrnjav: morgn, morgn, morgn! Polukal sem pri luknji, iz odprtine so me pozdravile znane mustače. Hitro sem bil na tleh. Gospod profesor me je uprašal, kaj da sem poslušal pri škatlici? — Razodel sem, da je v njej prav rejen polh, ki se pripravlja za zimsko spanje.

Bilo je po celem sadonosniku 14 ptičjih hišic. Kaj, če bi hranila vsaka po enega debelega polha!

Ko je slišal Pepo najin pogovor o polhih, je prikorecal na hrbtu prikrižanih rok iz svoje celice na dvorišče. Pomagal mi je prinesiti škafo vode in poiskati oluščene koruzne storže. Jaz hitro na drevo, zadelal sem s storžem vhod in izhod ptičje hišice, jo snel in jo položil na tla.

Škatlo sem porinil v škafo vode ter odmašil storž previdno, tako da se je hišica napolnila z vodo. Ubogi polh se je kotalil nekaj časa po kletki, pihal, kašljal, a slednjič mu je bilo hladne vode preveč in je rajši poginil.

Dobrodušni Pepo se je lomil od smeha, ko sem odstranil pokrov in izvlekel za dolgo zimsko dobo z mastjo dobro preskrbljenega polha. Med krohotom ga je odnesel v kuhinjo in kazal za beli dan redko živalco sestrama.

V vsaki škatlici se je skrival po en polh. Na največjo zabavo g. profesorja in Pepeta sem utopil srečno 13 godrnjavcev. Ko sem tiščal pod vodo 14. hišico, je Pepo sklonil svoj trebušek in hotel videti prav od blizu, kako bo izhladila voda lenega polha na smrt. — Prehitro sem izmaknil storž, živalca še ni bila utopljena, kot blisk jo je ubrala iz luknje in se skrila Pepetu za srajco.

O mati nebeška, s kako naglico in s strahom je gospod odskočil, kakor bi mu bila smuknila kača v nedrije! Stekel je po sadonosniku, otepal z rokama krog prs in vpil na pomoč! Polh je bil že davno izpod srajce na hruški, ko je Pepo še vedno begal in kričal iz polnega grla.

Vsi smo se smejali temu prizoru, pa najbolj gospod profesor. Kazali smo glasno na polha, a naš Pepo pa se je še vedno otepal in bil ves zaripljen od preplašenosti. Sestra Mimika je stekla za bratom in ga ustavila s težavo. Še le tedaj, ko je ugledal mokrega polha, kako je frkal z veje na vejo, je postal in se še enkrat otipal od nog do vratu. Poljšja pošast je plezala po hruški, Pepo je prekrižal roke na hrbtu, priroje-na ravnodušnost se mu je vrnila. Popolnoma pomirjen je odprl na smeh zakrožena usta in izrekel na glas pomenljive in redke besede: »Prvič sem se razburil v življenju!«

Po tem izreku je bil zopet poprejšnji molčeči Pleteršnikov Pepo, ki je odstopical umerjenih korakov v svojo sobo.

Štirinajsti polh, ki je iztisnil Pepetu prvo razburjenje v življenju, mi je ušel. Za večerjo je bilo dovolj 13 debeluharjev.

Pri mastno okusni poljški pojedini je bil Pepo glavni junak. Na vse župnikove in trgovčeve zbadljivke je med pri-tajenim muzanjem odgovarjal z motkom. Enkrat je potožil na glas, da se je razburil in gotovo ga je spravil prvič in zadnjič v celem življenju polh do urnih korakov in glasnega izreka.

Dijaška kuhinja v Mariboru je prejela januarja in začetkom februarja te-li podpore: davčne komisije po finančnem svetniku Sedlarju 820 Din; Miloš Oset, trgovec, 100 Din; Okrajna hranilnica v Slov. Bistrici 500 Din; Hranilnica v Hočah 200 Din; dr. Fran Hojnik, odvetnik, poravnina 100 in 100 Din; profesorski zbor državne gimnazije 240 Din; okrajni zastop Smarje 400 Din; okrajni zastop Slov. Bistrica 300 Din, okrajni zastop Brežice 200 Din; dr. Franjo Lipold 216 in 100 Din; Okrajna posojilnica v Ljutomeru 200 Din; dr. Tone Pernat, odvetnik, 459 Din, poravnina 100 Din; dr. Danilo Komar, odvetnik, 100 Din; Josip Weigl, dekan v Križevcih, 100 Din; Vekoslav Cilensček, župnik v Poljčanah, 100 Din; Ivan Blažič, kovaški mojster v Poljčanah, 25 Din; Alojz Žitek, posestnik, Hrastjje-Mota, 120 Din. Vsem podpornikom najlepša hvala!

Trbonja. Poročil se je dne 31. januarja t. l. posestnik Ferdinand Kogelnik z gđ. Alojzijo Doler v cerkvi Matere Milosti v Mariboru. Poročal je domači župnik Pohraški. Bilo srečno!

Slamen pri Selnici ob Dravi. Ob priliki proslave 70letnice dolgoletnega slemenskega župana gospoda Blaža Urbasa so gostje zbrali na predlog občinskih mož 30 kovačev (300 Din) za občinske reveže. — Omeniti še moramo k opisu slavnosti očeta Blaža Urbasa, da je Urbas s svojimi sinovi vred spreten lovec. Saj imajo Urbasovi svoje lastno lovišče. Splošno je znano, da je Urbasova perutnina varna pred obliki članov lisčjega rodu, ker se lisjaki silno bojijo Urbasovih. Če je lisjak še tako premešen, stari ali mladi Urbas mu gotovo s puško upihne življenje.

Zgornji Duplek ob Dravi. Priprave za zgradbo lesenega mostu čez Dravo so s tem končane, da smo nabrali hrastovega lesa več sto kubičnih metrov in tudi denarja precej. Sedaj podiramo in vozimo les. Da je most res potreben, se vidi že iz tega, da se sedanjem mirzlem vremenu s brodom ne moremo voziti, ker je vodostoj Drave zelo nizek in ker plava debela plast ledu po Dravi. In tako je promet na celi črti med Mariborom in Ptujem za prebivalstvo kakih 20 občin prekinjen. To je velika gospodarska škoda!

Marenberg. V nedeljo, 17. februarja, predava gospod profesor Lad. Mlaker iz Maribora o francoski revoluciji. Predavanje bodo spremljale skioptične slike. Pridite!

Jarenina. Pri nas smo pokopali 78letnega prevžitarja Jurija Žugman. Pred dobrim mesecem mu je umrla žena Elizabeta.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Kakor povsod, tako je vladala tudi pri nas ves letošnji predpust huda zima. Morali smo obleči tople sukne, kožuhe, poiskati kosmate kape, tople rute, da smo se vsaj za silo obranili nadležnega hudega mraza. Pa kljub temu smo bili še zmiraj za par stopinj na boljšem, kakor n. pr. Ljubljanci v svoji dolgočasni sivi megli, ali Dolenci in Kočevjarji, kjer so imeli včasih, tako so poročali časopisi, tudi —28 stopinj, da celo —30 stopinj C in še čez. Ubogi so zlasti oni ljudje, ki sedaj nimajo dovolj drv in dovolj tople obleke. — V letošnjem predpustu smo imeli v naši fari primeroma malo porok. Vzrok temu je bil najbrž v tem, da je bil predpust tako kratek in zelo mrzel. Bo pač marsikdo moral počakati še eno leto. Mogoče bo prihodnji predpust za tega ali onega srečnejši. — Nekaj novega je v naši romarski cerkvi. To je pet novih velikih svetiljk, ki tako lepo razsvetljujejo obširno cerkev. Lahko s ponosom trdimo, da je sedaj naša cerkev v Slovenskih goricah najlepše razsvetljena. Vsa čast za to gre gosp. župniku preč. p. Ernstu, ki je dal pobudo in tudi sam nabiral prispevke za svetiljke. Čast pa tudi požrtvovalnim faranom, ki so radevolje omogočili, da se niso nabavile drage svetiljke »na pufo«, pač pa bile tudi sproti plačane.

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Dne 4. februarja se je poročil mladenič Franc Vacac s gđ. Emico Sert iz Ločkega vrha. Oba iz hiš, v kateri zahaja naš najboljši list »Slovenski Gospodar«. Zato želimo novoporočencema obilo sreče in blagoslova!

Ljutomer. Prosветno društvo naznanja, da bo prva igra »V znamenju križa« v slučaju tako ostrega mraza preložená na dne 24. t. m., ob pol štirih popoldne. Če bo bolj ugodno vre-

me, se vrši seveda v nedeljo, dne 17. t. m., kakor je bilo prvotno v časopisih objavljeno. — Pridite v obilnem številu! Bog živi!

Kapela pri Radencih. Na veseli gostiji Janeza Zadravca in Marije Ajlec (Domanjko) so se gostje spomnili tudi naših revnih dijakov in zložili za dijaško kuhinjo 100 Din. Vsem darovalcem ljubi Bog tisočero povrni!

Kapela pri Radencih. Dne 6. t. m. se je poročila vrla mladenka iz Radenc Franciška Mauko z dobrim mladeničem Ivanom Keblarjem v Stavešinh. Na veseli gostiji, katero sta obhajala obenem tudi ženinova sestra Terezija s svojim poročencem Jožefom Zorgerjem, je nabrala družica Anica Puharjeva za dijaško kuhinjo v Mariboru 110 Din. Dobrosrčnim darovalcem ljubi Bog plati! — V letošnjem predpustnem času je bilo pri Kapeli poročenih 7 parov, oklicanih pa 14. — Prosветno-gospodarski tečaj, ki se je vršil pri Kapeli dne 2. in 3. februarja, se je prav dobro obnesel. Zanimanje je bilo vedno večje, znamenje, da so bila predavanja primerna, potrebna in koristna. Gospod Vladimir Pušenjak nam je podal najprej jasno sliko o splošnem narodnem gospodarstvu v raznih državah po vojni, posebno pa o razvoju gospodarstva in denarne valute v naši državi. Važno in zanimivo je bilo tudi njegovo predavanje o davkih, zlasti o izenačenju davčnega zakona, ki bo za našo bodočnost največjega pomena. Istotako zanimivo in pomembno je bilo predavanje o združništvu. Gospod inž. Ferlic je izčrpno govoril o sadjarstvu, ki je za naše kraje posebno velikega pomena. Podajal nam je navodila, kako treba povzdigniti naše sadjarstvo s pravilnim obdelovanjem, sortiranjem sadnih vrst, zatiranjem sadnih škodljivcev itd. Dekleta vrtnarice in gospodinje so dobile tudi svoj delež v predavanju o razumnem vrtnarstvu. Gospodoma predavateljema bodi še enkrat tem potom izrečena najpristrčnejša zahvala za trud z iskreno željo, da bi se še taki za naše ljudstvo tako potrebni in koristni tečaji večkrat priredili.

Sv. Boltenk v Slov. gor. Hvaležni smo ptuškemu okrajnemu zastopu, da je dal potegniti po okrajni cesti snežni plug, sicer bi bil ves promet nemogoč.

Sv. Miklavž pri Ormožu. Naključju se je zahvaliti, da že skoraj ugasli cigaretni odpadki ni povzročil večje nesreče. Zgodilo se je v šoli. G. K. je med razgovorom vrgel v pljuvalnik, ki je bil napolnjen z žaganjem, cigaretni odpadki, na katerem ni bilo skoraj že nič ognja. Čez kakih dve uri je prišel v dotično sobo gospod šolski upravitelj, a ni opazil nič sumljivega. Drugo jutro pa mu je šolski sluga ja-

Mož v sivi suknji.

Roman iz Napoleonove dobe. — Angleški spisala B. Orczy. — Prevedel Paulus.

(Dalje.)

Pa mož z leseno nogo je prav tedaj svareče žvignil roko, nagnil glavo proti vhodu, kot bi prisluškoval, in zapovedovalno šepnil:

»Tihol! Nekdo je zunaj v gozdu!«

V hipu so umolknili nezadovoljneži. Strah pred nevarnostjo je zadušil misel na denar. Za nekaj trenutkov ni bilo slišati druga ko zadušeno hropenje. Srebrna noga je vprašal stražo pri vhodu:

»Kaj je?«

»Ničesar ni slišati,« je mož odgovoril.

»Povem vam,« je ugovarjal Srebrna noga, »čul sem šum. No, morebiti pa da je bila kaka žival.«

V tem je zavihnel torbo na ramo in se obrnil k vhodu. Sreča mu je bila mila in znal je izrabiti splošno zmedo.

»Prijatelj Zajčji gobec,« je dejal zapovedujoče, preden je stopil ven, »povej monsignoru, da

bo topot Corinne! In ti, Krtov kožuh, povej gospé, naj pošlje Rdečo glavo v petek po noči po ključ!«

Tovariši so pogodrnjali in stopili za voditeljem iz jame. Eden je še hlastno pobral nakit, ki je preziran in pozabljen ostal na tleh med mahom, in je ugasnil svetiljko.

Zunaj se je oglasil tisti, ki je čul na ime Zajčji gobec:

»Stoj, prijatelj Srebrna noga! Točen račun, pa dobri tovariši! Par sto frankov potrebujem nujno! Morebiti bodo minili tedni in meseci, da pridem z gospo skupaj. In medtem — kdo ve, kam utegne denar izginiti!«

Pa Srebrna noga je odtorkljal ven v temo, ne da bi se brigal za njegove besede. Čudno, kako naglo je znal stopati s svojo leseno nogo po mehkem, udirajočem se mahovju in igličju, po temi med gostim drevjem in grmovjem, pa še s težko torbo na hrbtu, polno kovanega denarja!

Toda tudi njegovi tovariši so bili nagli. In povrh še vsi pohlepni po denarju in za trdno odločeni, da plena ne puste kar tako mirno iz rok. Ni minila minuta, pa sa ga došli. Zastavili so mu pot, ni jim mogel uiti. Glasno so zahtevali svoj delež.

Socijalno vprašanje
spoznavaj in pomagaj rešiti! Zato si kupi dr. Jerajev knjigo: »Socijalno vprašanje« za Din 29.- v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

vil, da je bil v šoli požar. In v resnici je zapustil usodni odpadke neverjetne sledove. Pljuvalnik je ves zgorel, razen tega velik kos poda. Ogenj je načel celo zid. Slučaj kaže, da je treba pri ognju velike previdnosti, če tudi gre za majhno iskrico. — Na Svečnico in v nedeljo se je začela v vsej okolici »sibirski« zima. Takega mraza že dolgo ni bilo. Najhujši je bil veter, ki je bril na Svečnico, tako da je rezal do kosti. Mraz je dosegel — 30°C in je bil neznošen. Mnogo trpijo radi hudega mraza reveži, ki nimajo dovolj kuriva. Zime pa se niso naveličali samo oni, marveč si sploh vsakdo želi, da bi se že poslovila od nas. — Pred dobrim tednom se je neki nepridiprav lotil ob cesti na Krčovinah telefonskega droga. Malo je manjkalo, da ga ni s sekiro popolnoma presekal. Bog ve, iz kakega nagiba je delal to. Morda bi si doma rad naredil telefon in je mislil, da za to zadostuje že en drog. Bodi pa kakorkoli, drugega dotični ni zaslužil, ko da bi mu privezali tisti drog na hrbet in bi ga moral nesti po cesti do Miklavža do Ormoža.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Snega imamo kot po drugod zelo veliko in hudo zimo, zato smo najraje na toplih pečeh. Gostij letos ni bilo bogzna koliko. Neveste navadno ne nosijo vencev k poroki, pač pa lepe židane robce. Sedaj je menda takšna moda. Za denar je tudi pri nas slabo. Vina smo lansko leto precej pridelali, ali kaj, ko pa ni kupcev po njega. Zadnji čas je začel nek mož hoditi okoli posestnikov gozdov in barantati za les. Posebno ima poželenje po hrastih, katere kupuje za švelarje in to po nenavadno nizki ceni. V časnikih smo čitali oglase, da se plača za prage ali švelarje 40—50 Din za komad, franko železniška postaja. Pri nas pa se obljublja 20—24 Din za komad. Kmetje, kateri ste tako srečni, da še imate hrastove gozde, čuvajte njih skrbno; nikomur ne bo žal, kdor bo očeval svoj gozd. Če pa že res kdo hoče prodati, naj gleda, da doseže kolikor mogoče primerne cene, in naj dobro premisli, da ne zavrže svoje blago!

Ivanjci pri Gornji Radgoni. V ponedeljek, 28. januarja, se je poročil ugleden posestnik Fran Domanjko s posestniško hčerjo Marijo Mir. Na gostiji se je nabralo za Dijaško kuhinjo 125 Din. Mlademu paru obilo sreče in blagoslova!

Turnišče v Prekmurju. Pretekli teden se je začel in končal s pogrebom. Sploh se mora reči, da naša župnija že dolgo ni imela naenkrat toliko pogrebov kot te dni. V ponedeljek smo pokopali Marijo Režonja. Mrtvaški zvonovi še niso utihnili, ko sta že Terezija Horvat in M. Ritlop ležala na mrtvaškem odru. K zadnjemu počitku smo ju spremili v sredo. V četrtek so

že zopet zapeli zvonovi. Umrla je Eva Muhič. Hladni zemlji smo jo izročili v soboto. Vsi 4 mrličiči so bili starci. — Vredno je omeniti sledeče: V gostilni Tivadar so pretekli teden krali prašiča, kakoršnega gotovo ni v daljni okolici. Bil je pravi velikan. Tehtal je nad 250 kg. Največjo pozornost sta vzbudila dva zoba, ki sta dolga po 13 cm. Enega je dobila tukajšnja šola, da se bo uporabljal za nazorni poduk. — Pevski zbor se z veliko vnemo pripravlja na pustno prireditev. Najbolj privlačna točka bo gotovo šaljiva pesem »Nosovica«.

Ptuja. Pretekli teden sta se poročila gospod Franjo Širec, mehanicar, z gđ. Marico Skaza, posestniška hči, oba iz okolice Ptuj. Od obeh starši so zvesti naročniki »Slovenskega Gospodarja«. Mlademu paru obilo sreče!

Spuhlja. Ravno je minulo tri tedne, ko se je zopet razglasila žalostna novica po vsej vasi. Zaspal je v Gospodu naš dober gospodar, oče in ded Anton Kostanjevec v starosti 85 let. Pogreb rajnega je bil na Svečnico. Bil je veren katoličan ter dolga leta naročnik »Slovenskega Gospodarja«. Poročen je bil ravno 60 let. Blagemu pokojniku naj sveti večna luč, naj v miru počiva. Udeležencem njegovega pogreba sto tero Bog plačaj!

Sv. Marko pri Ptuj. V Markovcih se je te dni poročil vrl posestnikov sin in član gasilnega društva Ivan Fošnarič z mladenko Rozalijo Tement iz spoštovane mlinarjeve hiše v Zabovcih. Gasilsko društvo pa še zgubi enega člana, namreč Ivana Goloba, ki se bo podal sedaj čez zamrzo Dravo ter se poroči pri Sv. Vidu s Katico Šimenku v Pobrežju.

Teharje. Dne 30. m. m. je pograbila prezgodnja smrt gđ. Olgo Jezovšek, izprašano učiteljico ženskih ročnih del za osnovne in meščanske šole v 21. letu svoje starosti. Kako si je rajna želela, da bi si brž sama služila svoj kruh, a ni ji bilo usojeno. Predlanskim je dobila špansko, katera pa ni ostala brez posledic. Bolezen je prenašala z največjo potrpežljivostjo. se vdajala v božjo voljo in se ni bala prav nič umreti. Dne 27. m. m. je bila previdena s sv. zakramenti. V svojem življenju je bila pokojna veselega in prikupljivega značaja. Zelo je ljubila godbo in petje; nekaj let je delovala tudi pri teharskem pevskem društvu. Vsak, ki jo je poznal, jo je rad imel. Kako je bila priljubljena, je dokazal njen pogreb dne 1. februarja, katerega se je udeležila kljub visokemu snegu in mrazu velika množica ljudstva od blizu in daleč pod vodstvom domačega gospoda župnika. Naj v miru počiva v preranem grobu!

Sv. Štefan pri Žusmu. Dne 4. t. m. se je vršila poroka Jožefa Mastnaka s Terezijo Žaberl, hčerko tukajšnjega cerkvenega ključarja. Na

gostiji je nabral med veselimi svati nevestin sestrič Janez Čakš iz Šmarja 110 Din za novo mariborsko bogoslovje. Hvala lepa in Bog izvi!

Križevci pri Ljutomeru. V tukajšnji župni cerkvi sta se poročila gospod Aleksander Koren s gđ. Tereziko Križanovo iz ugledne Križanove hiše v Borecih. Pri dobro obloženih mižah so se veseli svatje spomnili ubogih slepih invalidov in v ta namen darovali 104.50 Din. Bog plačaj vsem darovalcem, novoporočencema pa želimo obilo sreče in božjega blagoslova!

Kostrivnica. V nedeljo, dne 17. t. m., bo predaval takoj po sv. maši zjutraj v šoli g. inž. Kropivšek o živinoreji, pozneje eno nedeljo, kar se bo še pravočasno objavilo, se priredi predavanje o sadjereji, ob kateri priložnosti se bode tudi ustanovila, ako bo zanimanje, sadjarska in vrtnarska podružnica. Kmetje živinorejci in sadjarji, udeležite se teh predavanj polnoštevilno!

Sv. Rupert nad Laškim. Niti za trohico bi ne pretiraval, če bi zapisal: Sv. Rupert »na planinah«! Letošnja zima je povsod huda, pri nas pa pritiska burja in mete, da je joji! Že dva dni razsaja tak snežni vihar, da najbližji sosedi komaj prileze do sosed. Zameti ali mečeži so ponekod tako visoki, da se odrastli človek v njih skrije. Zunaj brije ledeno-mrzli veter, po hišah pa ljudje kašljajo in trobijo o hudi hripi, da ni nič kaj veselo poslušati ta godbo. Pa navzlic temu se ne držimo preveč kisle, še zasučemo se okretno in zavriskamo, da je veselje: imamo namreč letos izredno veliko porok. V ponedeljek dne 21. januarja, smo gledali pred oltarjem dve nevesti družbenici, ki sta bili tudi marljivi sotrudnici Dekliške zveze. Zato pa jih je tudi Dekliška zveza in Marijina družba počastila, da je marsikatero oko zarosilo veselja, ko je gledalo čedni nevesti z vencem na glavi, pa tudi z vencem na srcu stati pred oltarjem: Zefka Grilova je dobila vrlega mladeniča iz Jurkloštra za gospodarja, Zeličeva Urška pa čednega fanta iz Konjic za ženina. Marsiko izmed številnih udeležencev te lepe, ganljive slovesnosti je iz dna srca molil in želel: Bog daj tem mladim, pridnim in poštenim ljudem vso obilico svojega blagoslova in družinske sreče!

Pišecce. V Pišecah so bili med drugimi poročeni: dne 28. januarja Bertole Jožef iz Črnovec 61, z Apolonijo Kostevc, Pavlavas 6; dne 2. februarja Živič Franc, posestniški sin, Globoko 44, z gđ. učiteljico Gabrielo Tominc; dne 3. februarja Ivan Cirjak, Pesje 9 pri Vidmu, z Marijo Ogorevc, Malivrh 20, ter Preskar Michael, Blatno 7, z Ano Vogrinc, Bojsno 32. —

»Kar tule bomo obračunali, prijatelj Srebrna noga!« je povedal Zajčji gobec, ki je bil, kakor je kazalo, kolovodja nezadovoljne tolpe. »Dvesto frankov mi boš dal tamle iz tiste torbe, preden odideš, in po dvesto frankov vsakemu izmed mojih tovarišev, sicer —!«

Mož z leseno nogo je obstal, bolj iz lastnega nagiba, se je zdelo, ko prisiljen. Na tovariševe grozeče besede je zravnal svoja mogočna pleča, pomilovalno pogledal po njegovi mršavi, od jeze in razburjenosti trepetajoči postavi in se mu nasmejal, kakor se nasmejimo pesti slabotnega otroka.

»Kaj bo sicer, dobri prijatelj —?« ga je vprašal počasi in s poudarkom.

Zajčji gobec je plašno povsobil oči in nekaj pomomljal. Čudno moč je imel nad svojimi tovariši, ta oblastni, plečati mož!

In ko mu Zajčji gobec ni odgovoril, je skomignil z rameni in nadaljeval prizanesljivo, kakor bi govoril z otrokom:

»Gospa bo vse prav uredila, prijatelj! Ne razburjaj se! Ni zdravo, če se človek razburja. Pa tudi sicer ni dobro. Ali se spominjaš tistega svojega tovariša, Drzni volk smo ga imenovali? Tudi on je hotel imeti svoj delež, ko se mu je zlju-

bilo. In še več nego svoj delež, se mi zdi. Se ga spominjaš?«

»Seveda se ga, tistega —!« je grdo zaklel Zajčji gobec. »In potem ga je izsledila policija in ga odvedla, sam ne vem kam.«

»Pod guillotino, prijatelj Zajčji gobec!« je dostavil Srebrna noga mirno. »In z njim je odvedla še par drugih, ki so prav kakor ti sitnost prodajali, kadar je šlo za razdelitev plena.«

»Ti si ga izdal!« je zagodel Zajčji gobec grozeče.

»Kaznoval sem ga, hočeš reči!« je popravil Srebrna noga, se obrnil in stopil po gozdu.

»Izdajstvo ni težka igra! — Vsak jo lahko igra!« je viknil za njim Zajčji gobec.

»Pa dobitke je visok. In le eden ga more zadržati!« je suho povedal Srebrna noga čez ramo.

»In eden vsaj mora izgubiti!« je zavpil Zajčji gobec, ves iz sebe od jeze. »In tisti boš topot ti, prijatelj Srebrna noga! K meni, tovariši! In nadenj!« je kriknil.

Planili so nad Srebrno nogo, besni od jeze nad izdajalcem in polni pohlepa po denarju.

Tema je bila krog njih in tihota velikega gozda. Drug drugega niso videli, druga ni bilo slišati ko topot nog po mehkem mahu in hro-

»Smeh in jok - naših otrok«

Berite knjigo »Iz otroških ust« I. del Din 850, II. del Din 16.— Kupite jo v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Novoporočencem iskreno čestitamo in želimo obilo sreče!

Središče ob Dravi. Umrlega Rudolfa Lukačiča zadnja pot. Lep solnčen dan je bil 5. februar. Zlasti popoldne je kar prijetno sijalo solnce in ogrevalo premrle ude. Središče pa je bilo žalostno. Z občinske hiše, šole in Društvenega doma so vihrale črne zastave. Tržani in okoličani, odeti v črno, so se začeli zbirati, da posodijo zadnjo pot gospodu Rudolfu Lukačiču, ki je dne 3. t. m. mirno v Gospodu zaspal. Prostor pred hišo žalosti in tudi cesta vse do Društvenega doma, je bila kmalu natrpana ljudi. Točno ob treh so prišli trije duhovniki in začeli mrtvaške molitve za dušo njega, ki je še pred par dnevi sam hodil po istih tleh in delal. Domači cerkveni pevski zbor je še zapel: »Človek, glej življenje svoje«, potem pa je zajokal žalostni spev: »Miserere« in dolg spreved se je začel premikati po trgu. Za križem je korakala šolska mladina z učiteljstvom, ker je bil pokojni blagajnik krajevnega šolskega sveta. Za malimi je šla dolga vrsta mož, potem krasen prapor domačega Orla, ovit v črno in za njim četa domačih Orlov, katerim je bil pokojni ob ustanovitvi odseka prvi predsednik. Nato zastopniki gasilnega društva, katerega član je bil pokojni celih 13 let, občinski odbor, pevci, številni lepi venci, duhovščina, krsta, ki so jo nosili člani gasilnega društva, domači in sorodniki, Orlice v civilu ter ostali številni udeleženci zadnje poti. Takega prevoda še Sredi-

šče ni videlo od pogreba g. kaplana Gučeka. Komaj so našli vsi prostora na razsežnem pokopališču. Po končanih molitvah se je v imenu cerkve in katoliških društev zahvalil bivšemu cerkvenemu ključarju in »očetu« katoliških društev ter se od njega poslovil domači g. kaplan, v imenu tržanov in občinskega odbora pa gospod Franc Robič, trgovec. »Nad zvezdami« je še zapel zbor in žalostnih src smo se razšli z edino tolažbo, da vidimo zopet se nad zvezdami! Res veličasten pogreb je imel kljub zasneženi poti mož, ki je bil v svojem življenju tako zelo skromen, a delaven, da se mu ne moremo načuditi. Pogreb je pričal, da je bil pokojni gospod Rudolf Lukačič velik mož. Bog mu daj večni mir!

Podčetrtak. Kaj je novega, vsak rad vpraša? No, najprvo župnijska kronika. V letu 1928 je bilo 23 rojenih, vsi zakonski, umrlo jih je 12, poročenih pa je bilo 7 parov. Poživilo smo na novo slovensko katoliško izobraževalno društvo in razvneli smo katoliško mladinsko gibanje. Dne 17. svečana bo zapel misijonski zvon in naznanil faranom čas sv. misijona, ki ni bil tu že 30 let. Vsi farani se ga močno veselijo. Bog daj svojo pomoč! Za Veliko noč dobimo lep nov božji grob, ki smo ga dosedaj zelo pogrešali. Dobri farani so že spravili potrebno svoto skupaj. Kakor po drugod, se je oglasila zima tudi pri nas. Avtopromet je ustavljen, za pošto pa skrbi gospod Staroveški. Nekateri posestniki imajo še precej vina, jako dobrega.

Zahvala.

Vsem, ki so izkazali zadnjo čast našemu nad vse dragemu soprogu, očetu, tastu in dedeku, gospodu

Rudolfu Lukačič

posestniku v Središču,

na njegovi zadnji poti, se najsrčneje zahvalujemo. Zlasti se čutimo dolžne zahvaliti se prečastiti duhovščini, gg. govornikom za tolažilne besede, cerkvenemu pevskeemu zboru za ganljive žalostinke doma in na pokopališču, središkemu Orlu, domačemu gasilnemu društvu, tržkemu občinskemu odboru, odboru Kmečke hranilnice in posojilnice, tukajšnji ljudski šoli z učiteljskim zborom ter vsem darovalcem vencev in cvetja. Iskren »Bog plačaj!« vsem prijateljem in znancem za številne izraze sožalja!

Središče, dne 7. februarja 1929.

Zalujoča družina Lukačič-Stamberger.

Poslen vinar z 4 delavci in dobrimi pogoji se sprejme: Zencovih, Maribor, Cankarjeva ulica 8. 177

Viničarja s 3 delavci sprejme Šepec, Maribor, Grajski trg 2. 182

Viničar s 4 delavskimi močmi se sprejme takoj: Vinc. Kühr, železnina, Maribor, Aleksandrova cesta 1. 182

Hlapca k enemu konju in govedu, v okolici Maribora, treznega, od 30 do 45 let, vajenega vsemu kmetškemu delu, se sprejme z mesečno plačo 250 Din. Ponudba naj se pošlje uradni listi pod »Pošten«. 158

Služkinja ne pod 24 let se sprejme: I. Kovačič, Maribor, Slovenska ulica 10. 181

Mala oznanila

V »Malih oznanilih« stane vsaka beseda Din 1.20. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znakah. — Upravništvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za 2 Din za odgovor.

Sadna drevesa

cepljena, brez krone, visoka 140 do 200 cm: Kanada, Lon. pepinek, bobovec in mošanger. Cena: 1a klase 20 komadov 110 Din, 100 komadov 500 Din. **Breskve:** Amsden, Halijska, Boesi in Wilermoz. Oblika polsteblo in grmič, razpošilja po povzetju J. Gradišnik, drevničar, Dobrna pri Celju. 160

Kovaškega vajenca sprejme Kaube Franc, Prepolje, Št. Janž na Dravskem polju. 165

Zakonski par, ali brat in sestra, ki razume vsa poljedelska dela, posebno pri sadju in vinogradu, se sprejme z dobro plačo takoj: Maribor, Badlova ulica 16. 164

Kovaški vajenec se sprejme takoj, stanovanje in hrana v hiši: Burkelc Ivan, kovaški mojster v Šoštanj. 161

Sprejme se majer (Kuhmaier) z 3 do 4 delavskimi močmi za veleposestvo na Koroškem. Vpraša se v trgovini Posch, Maribor, Koroška cesta 20. 175

Lepa sladka krma se proda: Kunšek, Celje, Ljubljanska cesta 16 II. 166

Čevljarska kopita se razprodajajo v trgovini Peteršič v Ptuj. 167

Enonadstropno lepo vilo z dobro vpeljano stavracijsko obrtjo, z vodovodom in elektriko, z velikim vrtom in gospodarskem poslopijem se proda ali izmenja za lepo arondirano posestvo pri lepi cesti. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Rentabilna« 174

Kupim večje posestvo, če tudi v hribih, proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe na upravo lista pod »Posest«. 123

*Nabirajte naročnike
za naš mladinski list
„Naš dom“!*

penje razburjenih prsi. Strastno in besno so se borili, na življenje in smrt, vse le za par sto frankov, ki so jih pravkar s pištolo v roki vzeli miroljubnim popotnikom. Grabili so po temi in se bili pestmi, streljati si niso upali, izdali bi se bili policiji, ki je utegnila biti kje blizu.

In za trenutek se je zdelo, da bo mož z leseno nogo podlegel, eden sam proti sedmim in še šepav povrhu.

Pa Srebrna noga je bil orjak. S hrbotom naslonjen na mogočno smreko, je mahal s težko torbo, polno srebrnega denarja, krog sebe ter zažajal take hude udarce, da se mu kmalu nodeden ni upal več blizu.

Toda kdo ve, če bi se ne bilo vendarle slabo končalo zanj, da niso tedaj prispeli iz gozdnih globin sumljivi glasovi, žvenket sabelj, topot kopit in hrzkanje konj.

»Policija —!« so hlastnili skoraj vsi hkrati.

In spet je zavest skupne nevarnosti na mah udušila medsebojni prepir, sovraštvo in maščevalnost. Pozabljen je bil denar in le ena misel je ostala, misel na beg in rešitev.

»Bežitel« je poglasno zapovedal Srebrna noga. »Ven iz gozda! Izognite se shojenim potom, utegnejo biti zasedeni! In ne pozabite na Corinno

za monsignora in da lahko dobi Rdeča glava v petek ključ za gospo!«

Spet je bila sreča mila Srebrni nogi. Še preden so se tovariši prav zavedli, je zavihtel torbo na pleča ter z dolgimi in izdatnimi koraki odšepal v trdo temo med drevje. Nekaj trenutkov je še bilo slišati njegove neenake stopinje po mehkih tleh, pa tudi te so zamrle.

Tudi roparska družba se je razkropila, temni gozd jo je požrl, brez sledu in glasu so izginili. Tihota je legla na kraj, kjer je malo popej divjala razburkana strast in je besnel boj za denar. Tudi topot konj in žvenket policijskih sabelj se je oddaljil in utihnil v daljavi.

Celo uro je nemoteno dremal in sanjal gozd, včasih je zašumel list, je zalajala divja žival, zakrokala vrana.

In tedaj se je izza debla mogočne smreke odluščila drobna, suhljata postava, zavita v obilen površnik. Gibčno, previdno in neslišno se je motal nočni obiskovalec gozdnih globin skoz gosto grmovje ip si poiskal ozko stezo, ki je peljala iz gozda ven. Dolgo je hodil da je prišel na državno cesto, na mesto, kjer je pred nekaj urami predrzna tolpa občestnih roparjev napadla poštno kočijo in jo oplenila.

NA POLJANI — najboljša Meškova povest je zopet na razpolago. Vsakdo naj jo še lo zimo prebere! Stane Din 25, vezana Din 38. Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Lepota - zdravje!

Oboje potrebuje prave nege, toda samo z zdravstveno zanesljivimi sredstvi, kot Fellerjeva Elsa-pomada za obraz ter zaščito kože (tudi proti solničnim pegam), nadalje Elsa-pomada za porast las. 2 lončka za vnaprej poslanih 40 dn. Fellerjeva Elsa-mila zdravja in lepote, vsebujejo dobro delujoče sestavine (6 vrst: liližno, rumenjakovo, glicerino, boraksovo, katanovo ter milo za britje). Od teh na poskus 5 kom. po izbiri za vnaprej poslanih 52 Din, dostavi lekarnar Feller, Stabica Donja, Elisatrg 341, Hrvateka. Za pranje glave: Elsa-Shampoo 3 Din 30.

TRGOVSKI POMOČNIKI

kot skladiščniki se sprejmejo v veletrgovini Ed. Suppanz v Pristavi, 152

Najcenejše in najboljše mesto za nakup

usnja

in čevljarских potrebščin je trgovina usnja M. Ošlag, Maribor, Glavni trg št. 17, zraven barvarne Zinthauer. 127

Zamenjava bučnic. Tovarna olja Log v Bistrici pri Limbušu zamenja bučno olje za bučnice. Za zamenjavo se nič ne plača. 135

12 enostanovanjskih hišic

bi zidal na lastnem stavbišču za nizko ceno od 45 do 60.000 Din, če se prijavi 12 reflektantov, ki potrebujejo stanovanja in ki bi lahko plačali polovico za zgradbo potrebne svote. Stavbišča so na zelo lepem mestu na Teznu pri šoli na prometnem kraju, pri kolodvoru, med tovarnami, pri mestu Mariboru in zvezana z mariborskim avtobusnim prometom. Pojasnila daje Franc Spes sen., Maribor, Linhartova ulica 18. 112

Sveče

cerkvene voščene Ia, Ila, IIIa, bele cerkvene, okrašene ali rdeče, zvike vseh vrst, kadilo — kupite v

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Velika izbira kamgarna, poplina, svilo že od 20 Din naprej se dobi

pri 108
I. TRPIN-u
Maribor, Glavni trg 17

Lisičje, kunine

dihurjeve, veveričje in druge zimske kože od divjačine kupuje po najvišjih cenah Ratej I., trgovec, Slovenska Bistrica. 1465

Prodajalce posnemalnikov

išče velika švedska tovarna v vsakem kraju proti dobri plači. Naslove sprejema: »Tehna« družba, Ljubljana, Mestni trg 25. 115

Prodajam radi smrti posestvo in žago z polno-jarmenikom po nizki ceni in ugodnimi plačilnimi pogoji. Dopise je poslati na upravo lista pod »Zagac«. 124

Vinecele denar skozi okno

ako pred nakupom blaga za moške ali ženske obleke ne pregledate vzorce iz veletrgovine STERMECKI in se pričate, da je izbira veličanska, kvaliteta najboljša in cene mnogo nižje kakor povsod drugod. Pišite

že danes na veletrgovino

R. STERMECKI, CELJE, št. 24, Slov.,

po vzorce od sukna, kamgarna in ševjota za moške obleke, modernih kasha, koverkot in volne za damske plašče, svile, etamina, delena, popelina in cefira za damske obleke, platna, šifona in razne druge manufakture, kateri se pošljejo vsakemu poštine prosto na ogled. Ilustrovani cenik z več tisoč slikami se pošlje na zahtevo vsakemu zastoj. 159

VOZNI RED

železniških in avtomobilskih zvez Slovenije, veljaven od 7. oktobra 1928, se dobi v obeh prodajalnah tiskarne sv. Cirila v Mariboru. Cena Din 2.—.

Čitajte „Slov. Gospodarja“!

POZORI

POZORI

Posedniki vinogradniki!

Najugodnejše se Vam nudi v nakup vse glavne vinogradniške potrebščine iz mojih skladišč v Gornji Radgoni in to:

Apneni dušik, Thomasova žliedra, čilski soliter, kaljeva sol, kajnit, rudninski in kostni superfosfat, apno, rafija, modra galiea Monte catini 98-99, kakor tudi žveplo. Za vse te predmete sprejemam že sedaj naročila vsak dan v trgovini ter Vas opozarjam, da ne zamudite ugodnega nakupa.

Priporočam tudi, da si ogledate pred vsakim nakupom mojo veliko izbiro in zalogo vse vrste manufakture, galanterije in kuhinjske posode, kakor tudi vedno sveže kolonijalno in špecerijsko blago ter Vam zagotavljam v vseh zahtevah najsolidnejšo postrežbo. 118

Joža Hrastelj

preje Gospodarska zadruga za Prekmurje

Gornja Radgona

NIZKE CENE!

SOLIDNA POSTREŽBA!

Tam je ponočni neznanec obstal in prav tedaj so se razdelili težki dežni oblaki, ki so ves večer pokrivali nebo, in zadnji krajec je posvetil izza njih. Bleda lunina svetloba se je razlila po samotni cesti, obdani na obeh straneh od temnega smrekovega gozda.

Zive duše ni bilo videti. Le drobno suhljato postavo nočnega obiskovalca je obseval samotni mesec. Klobuk s širokimi krajniki je nosil neznanec in pa sivkast površnik.

Nekaj časa je zamišljen stal na kraju napada, nato pa se je obrnil proti vzhodu, kjer so se očrtavale temne sence visokega cerkvenega zvonika alençonškega.

Z naglimi koraki je stopil neznanec proti mestu.

3.

Gospod cesarski prokurator mesta Alençon je sedel v udobnem mehkem naslonjaču in posmehljivo, pa obenem radovedno ogledoval svojega gosta.

Pred njim na pisalni mizi je ležalo pismo. Prejšnji večer mu ga je prinesel neznanec, ki je trenutno sedel njemu nasproti. Pisal pa mu je pismo sam notranji minister, vojvoda Otrantski, in v njem je visoki gospod donositelja pisma

toplo priporočal cesarskemu prokuratorju. Da, še več. Gospod notranji minister je v svojem pismu z nedvoumnimi besedami zapovedoval, da mora gospod cesarski prokurator brezpogojno in v vseh rečeh ubogati donositelja njegovega pisma in da mu mora kolikor mogoče olajšati njegovo delo ter mu še pomagati pri izvrševanju poverjene mu naloge. In njegova naloga, je pravilo pismo, ni nič več in nič manj, ko da izsledi in polovi kar moč veliko število tistih drznih roparjev, ki niso samo nadlegovali dežele in ropali, kjer so mogli, ampak ki so bili naravnost protidržavni rovarji in zarotniki ter so se z orožjem v roki upirali vladi Njegovega Veličanstva, cesarja Napoleona.

Pismo je bilo enostavno napad na pravice in dolžnosti gospoda cesarskega prokuratorja. Zato je čisto razumljivo, da gospod prokurator ni posebno prijazno gledal odposlanca ministrovega, neznanega, brezpomembnega človeka, v sivo oblečenega, ki je mirno in tiho sedel pred njim.

Obema nasproti je sedel ob peči policijski prefekt, gospod Vimars, spoštljivo molčal in čakal, da ga nagovori njegov šef, gospod prokurator

(Dalje prih.)

a samo onemu, ki zna
Hmeljarsivo nese, kmetariti in imeti prodati. Kupite zato knjigo HMEJLJARSTVO! Slane Din 50, vezana Din 60. Dobi se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Najvarneje in najugodneje se nalaga denar pri pupilarno varnem zavodu ki obstoja že 64 let

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

v Celju, Krekov trg (v lastni palači pri kolodvoru)

Prihrankom rojakov v Ameriki, denarju nedoletnih, ki ga vlagajo sodišča ter naložbam cerkvenega in občinskega denarja posveča posebno pažnjo.

Za hranil. vloge jamči poleg premoženja hranilnice

še mesto Celje

z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Hranilnica daje posojila na zemljišča po najnižji obrestni meri. — Vse prošnje rešuje brezplačno.

Redni občni zbor Kmečke hranilnice v Ptujju

r. z. z n. z.

se vrši v ponedeljek, dne 18. svečana 1929 ob 9. uri dopoldne v uradnem prostoru v Ptujju.

DNEVNI RED:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o sadnjem občnem zboru.
2. Čitanje revizijskega poročila.
3. Poročilo načelstva in nadzorstva.
4. Potrjenje rač. zaključka za l. 1928.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako se pri tem zborovanju ne doseže sklepčnost, se vrši eno uro pozneje drug občni zbor na istem mestu kateri veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov.

Načelstvo.

KMETIJE,

najboljše zamenjate in prešate olje v tovarni bučnega olja J. Hochmüller, Pod mostom št. 7, Maribor, Magdalenska stran. 1379

Ročne harmonike

dijatonične-kromatične štajerski in dunajski model

Izdelane v naši specialni delavnici

Razpošiljamo direktno na privatne osebe

Zahtevajte takoj cenik A

FR. PERC, MARIBOR, Gosposka ulica 34

Vzorčno ter prodajno skladišče za Ljubljano tvrdka: Henrik Kenda, Ljubljana

LUNA EKSPORTNA HIŠA, MARIBOR

Aleksandrova cesta 19

Dobroznana, najboljša in najcenejša tvrdka za nakup galanterije, pletenine, kratkega blaga ter igrač na drobno in debelo.

Oglašujte v Slov. Gospodarju!

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog nad 55,000.000 dinarjev.

Vlagatelji ne plačajo od obresti

nobenega rentnega davka

ter dobijo obresti izplačane v celoti brez kakega odtegljaja.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta št. 6

V lastni, novozgrajeni palači

Pred frančiškansko cerkvijo

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. -- Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu. -- Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

171

Tudi Vi morate Vaše potrebščine v oblikah, perilu, platnu pri meni kriti

Tudi Vi bodete kakor vse moje stranke zadovoljni in stranka ostali

Tudi Vi dobite pri meni najboljše blago po najnižji ceni in si s tem prihranite denar

Tudi Vi si lahko pri veliki izbiri izvolite po svojem okusu

Tudi Vi ste zavarovani pred izkoriščevanjem, ker so pri meni stalne cene

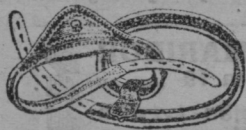
Franc Kolerič
trgovina Apače

Kilni pasovi (Bruchbänder)

tudi za najhujše kile, trebušne obveze proti vpadlem želodcu in različnim drugim boleznim, gumi nogavice za krčne žile, umetne noge i. t. d. i. t. d.

dobite dobrega lasnega izdelka pri **Ivan Fric**, bandažist in rokavičar Celje, za farno cerkvijo.

Zunajšna naročila se izvršujejo točno proti povzetju. 169

Bučnice in solnčnice

nelučene in luščene, zamenjuje in kupuje vedno najugodnejše. — Prvovrstno bučno olje. Trgovina Fr. Senčar, Mala Nedelja in Lju tomer. 88

Vsakdo najde nekaj!

Koliko bi muke, časa in jeze prihranili, kadar bi znali, kako malo denarja je potrebno, da si nabavite dosti tega, kar Vam vsaki dan učetokrat donaja koristi in veselje. Vsaki dan nastanejo

Novi čudežni izumi

vsakovrstnih predmetov za dnevno uporabo. Treba, da samo enkrat prelistate veliki ilustrovani sijajni cenik svetovne otpremne tvrdke

H. Suttner, Ljubljana

štef. 99Z

Čudili se bode, koliko je stvari, katere potrebujete tudi Vi, pa jih še ne poznate. Povrh tega Vam nudi ta cenik velikansko izbiro oblačilnih, hišnih ter oaletnih predmetov, kakor tudi potrebščin za vsako priliko.

Cenik dobite brezplačno

ako še danes pošljete Vaš točni naslov na tvrdko H. Suttner. 162

Dražba lova

Lovska pravica krajevne občine Ješence, se da poim javne dražbe do 31. marca 1935 v zakup. Dražba se vrši v soboto, dne 2. marca t. l. ob pol 10. uri v prostorih sreškega poglavarja v Mariboru desni breg v sobi št. 8.

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Cankarjeva ulica št. 4 poleg davkarije

Stanje hranilnih vlog nad 70,000.000 Din. — Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

Posojilnica je kot kmetska zadruga prosta rentnega davka.